Haftalık Siyasi Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

SAYI 165
31 MART 1980
PAZARTESİ
10 LİRA

1 Mayıs'ın Yığınsal Olarak Gerçekleştirilmesi Esastır

YAZISI 2. SAYFAMIZDA

İşçi sınıfımızın başarısı tüm demokrasi güçlerinin başarısı olacaktır

● Demokrasi güçlerinin en etkin bir biçimde işçi sınıfımızın yanında yer alması, maddi dayanışmanın yanısıra burjuvazinin ideolojik, politik ve ekonomik saldırılarına karşı birlik içinde karşı koyması başarının güvencesidir.

İşçi sınıfına ve emekçi halk güçlerine karşı her alanda yoğun bir saldırıya geçen tekelci sermaye, işçi sınıfımızı grev alanlarında yenilgiye uğratmak için bütün güçlerini seferber etmişt r.

Mevcut iktidar ve başta onun borazanı TRT olmak üzere burjuva basın yayın organları, gittikçe yaygınlaşan grevlere karşı akla gelmedik yasadışı tertiplere ve oyunlara giriyor, işçilerin sen

Devamı s. 5, sü. 1'de

15 bin Tekstil işçisi grevde

Patronlar yalan, grevler doğru söylüyor

● TEKSTİL Genel Başkan Vekili Süleyman Çelebi: «Genel Başkanımız Rıdvan Budak'ın derhal serbest bırakılmasını, TEKSTİL grevleri ve işçilerine yönelik anti-demokratik baskı ve engellemelere son verilmesini talep ediyoruz.»

TEKSTİL Sendikası'na üye işçilerin başlattıkları grevler başarıyla sürüyor. 21 Şubat'tan bu yana greve giden işyeri sayıdı 40'a ulaşırken, grevdeki işçi sayısı da 15.500'e yükseldi. Daha önce 28 olan grevdeki işyeri sayısı Teknik Boya, Kaplanteks, Mithat Gi

Devamı s. 5, sü. 5'de

Hürcam-İş Tam-Cam'da greve hazırlanıyor

DİSK'e bağlı Hürcam-İş sendikası Pendik'te kurulu Tam Cam Oto Cam işyerinde grev hazırlıklarına başlamıştır.

Bir süredir sendika ile işveren arasında devam eden toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlığa girmiş, ancak uzlaştırma kurulundan da bir sonuç alınamamıştır.

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Nuh Kuşçulu'nun sahibi olduğu fabrika'da Türkiye'nin Oto Cam gereksiniminin yarısından fazlası karşılanmaktadır. İleri teknolojiyle yoğun üretim yapılan işyerinin patronu Nuh Kuşçul, başkanı olduğu ticaret odası adına verdiği bir demecinde,

Devamı s. 5, sü. 2'de

Cumhurbaşkanı Seçiminin dayandığı hesaplar

● Partiler Türkiye'ye biçtikleri çerçeveye uygun nitelikte adayların seçilmesine yönelik bir politika izliyorlar. Seçim işleminin bitmesi bu çerçeve üzerinde belli bir uzlaşmanın sağlandığına da işaret edecek.

Cumhurbaşkanlığı seçimi brujuva politikacılığının binbirtürlü entrikacılığı ve küçük kurnazlıkları ile başladı. İlk gün hiçbir partiden tek bir aday bile ortaya çıkmadı. Demekki ne AP'de ne CHP'de ne de diğer partilerde Cumhurbaşkanlığına layık görülen kimse

Devamı s. 5, sü. 3'de

MHP organı Hergün'ün itirafı:

Ağca'nın arkasındaki örgüt çoktan «açığa çıkmıştır»!

● MHP ve yandaşı örgütler başından beri Ağca'nın arkasındadırlar. Ağca onların himayesi ve yönlendiriciliğinde yeni yeni cinayetler işlemeye devam etmektedir.

● «Dosyası tamamlanmadığı» için İçişleri Bakanlığının teslim olmaya çağırmadığı İpekçi'nin katili MHP ile olan ilişkilerini gizlemeye çalışmış ama başarılı olamamıştır. Bugün faşist yayın organları bu caninin kendilerinden biri olduğunu itiraf etmektedirler.

Abdi İpekçi'nin katili yakalandığı günlerde «bireysel terörist» olduğunu cinayeti, «düzeni savunan birini» öldürmek için işlediğini söylüyordu. Ağca'ya bu sözlerin ezberletildiği belli idi.

Bu acemi aktörlük uzun sürmedi. Süremezdi de çünkü Ağca'nın MHP ile ilişkisi, diğer sanıkların ifadeleriyle açığa çıkıyordu. Hatta o kadar açığa çıkıyordu ki, Ağca'nın yakalanması üzerine MHP genel başkanı Türkeş Almanya'ya kaçıyor ve yakın dostu, Alman faşist hareke-

Devamı s. 5, sü. 6'da

HABER MERKEZİ

İSTANBUL — Gazeteci Abdi İpekçi'yi öldürmekten sanık iken tutuklu bulunduğu Kartal-Maltepe Askerî Cezaevinden kaçan Ülkücü Mehmet Ali Ağca ile aynı olaya

A. Kaçmaz'ın Millet Meclisi «Anarşi» Komisyonu'nun sorularına cevabı:

Katliamları düzenleyenin MHP Merkezi olduğunu bilmeyen kalmadı

YAZISI 3. SAYFAMIZDA

Özal ve Van Lennep OECD toplantısında

Emperyalist ülkelerin kararı; Bugün git, yarın gel!

● OECD ülkelerinin Türkiye'ye «yardım» konulu toplantısı bir sonuca bağlanmadan 15 Nisan'a ertelendi. Türkiye heyetinin büyük bir «başarı» göstererek kararın 28 Nisan'a ertelenmesini önlediği bildiriliyor.

● Süleyman Demirel «Erteleme tamamen tekniktir, o kadar mühim değildir» derken her zamanki pişkinliğini gösteriyordu.

Ekonomik işbirliği Kalkınma Teşkilâtı adıyla (OECD) faaliyet gösteren ve temel amacı emperyalist ülkelerin kendilerine bağımlı geri ekonomilerin gelişme çizgisini kontrol altında tutmak olan örgüt 25 Mart'ta Paris'te yaptığı toplantıda Türkiye'ye «yardım» sorununu görüştü. Ülkemizin egemen sınıfları büyük umutlar içinde toplantının sonuçlanmasını bekliyorlardı. Başbakanlık müsteşarının başkanlık ettiği Türkiye heyeti toplantı kapısında heyecanlı saatler geçirdi. Ve sonuçta güya bu toplantıda Türkiye'nin avukatlığını yapanlar şöyle bir açıklamada bulundular: «Zamana karşı yarıştık ama Kanada, Japonya ve iki küçük ülke (İsviçre ve Lüksemburg) itiraz etti, biz de toplantıyı 15 Nisan'a erteledik.» Basında yer alan haberlere göre aslında toplantı 28 Nisan'a bırakılıyormuş da Türkiye heyetinin talebi üzerine 15 Nisana kalmış. Bu da bir başarı elbette.

Devamı s. 5, sü. 6'da

Gerçek Durum

Onurlu Bir Gelecek İçin

Türkiye'ye «yardım» konusunu görüşmek üzere 25 Mart'ta Paris'te toplanan emperyalist ülkelerin temsilcileri Türkiye burjuvazisinin umutlarını tuz buz ederek dağıldılar. Ama 15 Nisan'da tekrar toplanacaklarını da bildirerek, ülkemizdeki işbirlikçilerine bir müddet daha oyalanmaları için bir havuç uzatmayı da ihmal etmediler.

Burjuvazinin bu toplantıdan beklentisi bir milyar dolar dolaylarında bir paraydı ve ülkemizi sokmuş oldukları ekonomik bunalımın gereklerinin yanında bu meblâğ çok ufak bir sadakadan başka bir şey değildi. Ama netice olarak burjuvazi bu sadakayı bile alamadı.

Sömürücü sınıfların egemenliklerinin sürdüğü birçok geri kapitalist ülkede de olduğu gibi, Türkiye burjuvazisi varlığını ve geleceğini emperyalizme, onun işbirlikçiliğini sürdürmeye bağlamıştır. Bu yüzden onlar için emperyalizmin güttüğü politikaları izlemek, sürdürmeye çalıştıkları düzen çıkmaza girince de sadaka dilenciliğine çıkmak bir onur sorunu değildir. Onlar böyle bir kavramdan nasipsizdirler.

Emperyalist ülkelerin kapılarında sadaka dilenenler, evet burjuvazinin temsilcileridir, ama ne var ki onlar temsil ettikleri sınıf çıkarları halkın temsilcisi olmadıklarını gösterse bile dünya kamuoyunun gözünde Türkiye halkının temsilcisi olarak görülüyorlar. Ve halkımız bu onur kırıcı durumun acısını çekiyor.

Hem ülkemizi içine sokulduğu bunalımdan çıkarmak, hem de emperyalist odakların kapılarında dilenmenin onur kırıcılığından kurtulmak, birbiriyle ayrılmaz bir bütün oluşturuyor. Bunun özü, iktidardaki egemen sınıf ittifakını iktidardan etmektir. İşçi-köylü ittifakının demokratik halk iktidarını kurmaktır.

Burjuvazinin bunalımı **geçici** olarak çözmek konusundaki tek olanağı despotluğunu alabildiğine arttırmasından geçiyor. Kitlelerin yaşayabilecek kadar az yemesini sağlamadan geçici olarak bile bunalımı aşamayacağını biliyor. Onun için ardarda

Devamı s. 5, sü. 7'de

Metalurji işçileri MESS'e karşı direnmekte kararlı

DİSK Maden-İş saflarındaki metalurji işçileri Madeni Eşya Sanayicileri Sendikasına bağlı işyerlerinde tekelci sermayeye karşı başlattıkları grevleri etkin bir biçimde sürdürmektedirler.

Tekelci sermayenin desteğiyle ve tekelci sermayenin istemlerini gerçekleştirmek üzere kurulmuş hükümetin işçi sınıfına ve emekçi halkımıza karşı izlediği düşmanlık politikası grevlerle sertleşen mücadele içinde çok daha açık bir biçimde kendisini göstermektedir. Sıkıyönetim koşullarının sağladığı olanaklardan da yararlanan tekelci sermaye, işçi ücretlerini dondurmak ve demokratik kazanımları yoketmek amacıyla bütün pervasızlığıyla saldırmaktadır. Bu saldırı en çok metalurji işçileri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Metalurji işçilerinin sınıf mücadelesindeki önemini bilen ve bu işkolundaki işçileri bölmek için geçtiğimiz dönemde yoğun çaba sarfeden tekelci güçler, şimdi de basın ve yayın organları ile

Devamı s. 5, sü. 5'de

Eşel-Mobil tasarısı işçi sınıfının haklarını gaspetmeyi amaçlıyor

Tekelci sermaye ve onun güdümündeki güçler, işçi sınıfımızın onlarca yıl uğruna mücadele verdiği sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakkını yoketmek için harekete geçmiştir.

Mevcut iktidarca hazırlanan «Ücret ve ücret sayılan ödemelerin Fiyat Artışlarına Uygun Olarak Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile işçi sınıfımızın kazanılmış ve Anayasanın 47. maddesi ile de teminat altına alınmış bu hakkı burjuvazi tarafından gaspedilmek istenmektedir.

Tasarının yasalaşması durumunda; işçilerin ekonomik ve sosyal haklarını korumak, geliştirmek amacıyla toplu sözleşme ve grev yapma hakları fiilen ortadan kaldırılmış olacaktır. Tasarıya göre, 1.1.1981'den sonra işçi ücretleri Çalışma Bakanının başkanlığında Yargıtay'dan, Danıştay'dan İşverenler Konfederasyonundan ve Türk-İş'ten katılacak birer üyeden oluşacak «Yüksek Uzlaştırma Kurulu»nca saptanacaktır.

Devamı s. 5, sü. 3'de

TSİP GYK davasına devam edildi

● 142. maddenin sıkıyönetim kapsamına girdiği gerekçesiyle sıkıyönetim mahkemesine devredilen dava dosyası tekrar sivil mahkemeye iade edildi.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu hakkında, Ekim Devrimi'nin 6. yıldönümü nedeniyle Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesine gönderilen kutlama mesajı dolayısıyla açılan davaya 26 Mart Çarşamba günü İstanbul Sıkıyönetim 1 No'lu Askeri Mahkemesinde bakıldı.

Bilindiği gibi TSİP GYK üyeleri bu dava ile ilgili olarak daha önce 5. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanmaya başlamışlardı. 5. Ağır Ceza Mahkemesi Sıkıyönetimin ilanından sonra 142. Madde kapsamına giren suçların Sıkıyönetimi ilgilendirdiği gerekçesiyle davayı Sıkıyönetim Askeri Savcılığına göndermişti.

Devamı s. 5, sü. 2'de

gedik

DOSYA BOLLUĞU

Demirel, TV'de kendisini dinlerken dayanamayıp küfreden Seyfi Aydın'ı mahkemeye vermiş. Daha önce de aynı şeyi yapmış ve Nursin Bilgiç adlı yurttaşımız hakkında dava açmıştı.

Dava açmak hakkıdır ama, mahkemeleri kırk milyon dosyayla meşgul etmeye, Başbakan bile olsa hakkı olmamak gerekir!

taşı

Tahtakale resmiyet kazandı

Kastelli'ye döviz alım satım hakkı verildi

● Tahtakale milyonerlerinden Cevher Özden'e döviz bulundurma, satma yetkilerinin verilmesi uzun zamandır sözü edilen gayri resmi merkez bankasının resmiyet kazanmasıdır.

Hızlı enflasyon altında çeşitli alanlarda yürüttükleri spekülasyonlarla hızla semiren «Tahtakale Tüccarları» bilindiği gibi gayriresmi döviz ticaretini de yürütmekteydiler. Karaborsada oluşan fiyatlarla dövizleri toplayan bu kesim bir yandan da ithalât yapmak isteyenlerin döviz ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. Yani Tah-

Devamı s. 5, sü. 3'de

1 Mayıs'ın Yığınsal Olarak Gerçekleştirilmesi Esastır

GERÇEK

DİSK bu yıl «tüm yurt sathının 1 Mayıs alanı olduğu» gerekçesiyle gösterilerin 6 ilde yapılması kararı alındığını açıklamıştır. Bu karar, içinde bulunduğumuz şartlarda ayrıntılarıyla incelenip değerlendirilmek zorundadır.

Uzun yıllar boyu yasaklanan 1 Mayıs'ın yığınsal nitelikte değerlendirilmesine bilindiği gibi bundan 5 yıl önce ancak 1975 de başlanabilmiştir. O yıl sıkıyönetimin açık hava toplantısına izin vermemesi nedeniyle TSİP tarafından düzenlenen 1 Mayıs toplantısı İstanbul Tepebaşı Gazinosunda yapılmıştır. 1 Mayıs nicelik açısından gerçek yığınsallığına ise 1976'daki Taksim mitingiyle kavuşmuştur. Daha sonra iki yıl üst üste 1 Mayıs gösterileri olanca ihtişamı ile yine Taksim alanında yapılmıştı. Bu üç yıl süren gösterilerin düzenleyicisi bilindiği —ve dünya pratiğindeki teamülün de gösterdiği— gibi DİSK olmuştur. Böylece İstanbul Taksim alanı bir bakıma 1 Mayıs'ın simgesi haline gelmiş, 1 Mayıs gösterilerinin burada yapılması adeta geleneklesmiştir. Taksim alanına 1 Mayıs Alanı adının verilmesi de bu gerçeği kanıtlamaktadır.

Geçen yıl, yani 1979 da 1 Mayıs'ın yine Taksim'de yapılması için DİSK'in ve bir çok kuruluşun ısrarlı ve kararlı bir tutum almalarının nedeni de budur. Üstelik gelişmeler sonucu 1 Mayıs salt 1 Mayıs olmaktan da öteye, demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması meselesi haline dönüşmüştür. Böyleyken bazılarının önce Taksim'de yapılsın derken, 12'ye 5 kala İzmir'e taşınmaları demokrasiyi savunma mücadelesine zaaf getirmiştir.

Yine toplumsal muhalefetin son bir kaç yıllık süreci göstermiştir ki, bugün Türkiye sathında yığınsal gösteriler yapılabilecek güce erişilmiştir. Artık işçilerin, emekçilerin, 1 Mayıs'da birlik, mücadele, dayanışma azmini pekiştirmek isteyen herkesin, yakın geçmişte olduğu gibi, güçlerini kanıtlamaları ve moral kazanmaları için tek bir merkeze, İstanbul Taksim'e akın etmelerine gerek kalmamıştır. İstanbul ve yöresi arzulanan yığınsallığı kat kat gerçekleştirebilecek kitle potansiyeline sahiptir. O halde 1 Mayıs gösterileri yurdun çeşitli bölgelerinde ve merkezi yerlerde yığınsal olarak düzenlenebilir. DİSK'in «tüm yurt sathını 1 Mayıs alanı» olarak değerlendiren görüşü bu anlamda yerindedir.

Bu tespit yapıldıktan sonra 1 Mayıs gösterilerinin yapılacağı yerleri akıllıca belirlemek gerekir. Öyle ki, hem gösteriler istenilen amaca, yani, en geniş işçi ve emekçi yığınlarının birlik, mücadele, dayanışma azimlerinin pekişmesine hizmet etsin, hem de demokrasi düşmanlarına açık verilmeden yığınların demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmaya kararlı oldukları gösterilebilsin. Bir başka deyişle, tüm yurt sathının 1 Mayıs alanı olduğu gerekçesi, bizzat yığınların kendi hayatlarında somut olarak gerçekleşsin, hem de bu gerçeği emeğin düşmanları yine somut olarak görebilsinler.

İşte bu noktadan hareket edildi miydi, 1 Mayıs gösterilerinin yapılacağı yerlerin seçimi büyük önem kazanmaktadır. Madem ki tüm yurt sathı 1 Mayıs alanıdır, bunu kanıtlamak gerekir. İnatlaşmalara, gereksiz sürtüşmelere, işçi-emekçi hareketini dağıtmak için toplumsal muhalefetin başını çekenleri etkisiz kılmak isteyenlere vesile yaratacak davranışlardan kesinlikle uzak durulması şarttır. Konuya bu açıdan bakınca DİSK'in belirlediği gösteri merkezlerinin seçiminde bir hayli isabetsizlik olduğu görülür. Çünkü söz konusu merkezlerde, içinde bulunduğumuz şartlarda tüm yurt sathının 1 Mayıs alanı olduğu gerekçesinin kanıtlanması bir hayli müşkül olabilir. Ve böylece kolay olan daha baştan zora sürülmüş hale gelir.

Bu konuda bize ışık tutacak olan son 1,5 yılın sosyal pratiğidir. Hatta DİSK'in bu süredeki kendi tecrübesidir. Bu dönem boyunca DİSK'in yürüyüş ve miting düzenlediği yerlerden bazı önemlilerine kısaca bir gözatmada sayısız yarar vardır.

26 Ocak 1980 İzmir, 9 Şubat 1980 Antalya, 28 Şubat 1980 Ordu ve 22 Mart 1980 İzmit mitingleri.

Yine bu süre içinde açık havada yapılan gösteri ve yürüyüşlerden belli başlıları şunlardır:

29 Eylül 1979'da Töb-Der ve diğer demokratik örgütler tarafından düzenlenen Bursa mitingi. 24 Kasım'da 56 demokratik kuruluş tarafından İzmir'de düzenlenen «Ölüm Füzelerine Hayır» mitingi, 8 Mart 1980'de TSİP, TİP, Birlik Dayanışma ve Devrimci Demokratlar tarafından düzenlenen Mersin mitingi, yine aynı tarihte çeşitli demokratik kuruluş ve sendikalarca Kayseri'de düzenlenen «Ekmek ve Demokrasi Miting ve Yürüyüşü».

Bütün bunları hatırlatmamız boşuna değildir. Demokrasi mücadelesinde amaç donkişotluk değil, istenen hedefe ulaşmaktır. Bu nedenle, olmaza sürükleneceği peşin belli girişimlerden kaçınmak şarttır. Bir şey, üzerinde ısrar edildi miydi, ne olursa olsun yerine getirilmeye çalışılır. Bunun sağlanamayacağı önceden belli ise, sonu belirsiz maceralara girişmek, hem en önemli nokta olan yığınsallığı ortadan kaldırır, hem yığınların önderlerine güvenini büyük ölçüde sarsar, hem de içinde bulunduğumuz şartlarda demokrasi düşmanlığını ve emekçi halka yönelik saldırıları alabildiğine azdırır.

Şimdi bu değerlendirmemiz üzerine kimse kalkıp da, geçen yılı hatırlatmasın. 1 Mayıs 1979 öncesinde esas olan, belirli bir gelişmeden sonra kazanılmış demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmak, bu konuda kararlı olmaktı. Yoksa izin verilmedi diye 1 Mayıs'ı son anda başka yere taşımak değil. Bugün içinse esas olan —bir daha vurguluyoruz— dosta düşmana işçilerin emekçilerin, 1 Mayıs'a sahip çıkan milyonların, faşizme karşı sonuna kadar direnmeye kararlı olduklarını somut olarak göstermektir.

Bu görüş açısından DİSK'in tesbit ettiği gösteri yerleri bir daha gözden geçirilmeli ve zaman varken, gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Bize göre baştan da çeşitli görüşmelerde sözlü olarak dile getirdiğimiz gibi, bu yıl tüm yurt sathının 1 Mayıs alanı olduğunu en somut ve gerçekçi şekilde kanıtlayacak, en geniş yığınları kucaklayacak bir seçiş şöyle olmalıydı:

İstanbul, Bursa, Denizli, Mersin, Samsun, Sivas, Bitlis*.

Bu belirlemede, hemen görüleceği gibi, en geniş yığınsal katılım ve gerçekleştirme esas alınmıştır. Yakın geçmişteki gelenekselleşme açısından İstanbul'un özel ve simgesel yeri olduğu açıktır. Bu nedenle İstabul ilk sırada yer almıştır. Ancak bu demek değildir ki maceraya yol açabilecek inatlaşmalara gidilsin. Çünkü yapılan seçim sayesinde, İstanbul engellense de tüm yurt sathının 1 Mayıs alanı olduğu kanıtlanabilir.

Henüz zaman geçmiş değildir. DİSK'in yaptığı belirleme ile «tüm yurt sathının 1 Mayıs alanı olduğunu» kanıtlamak hemen hemen imkânsızdır. Üstelik DİSK yönetiminin bu belirlemeyi yaparken neyi kıstas aldığı da açık değildir.

Mademki İstanbul'un yanısıra Ankara ve İzmir tesbit edilmiştir, neden Çukurovanın merkezi Adana değil de Mersin alınmıştır? Yine benzeri şekilde, neden doğunun merkezi Diyarbakır değil de Bitlis seçilmiştir? DİSK yönetimi bu soruları kolay kolay cevaplayamaz!

Konu son derece ciddidir. Anayasaya aykırılığı Anayasa Mahkemesinde görüşülmekte olan 142 dâvaları, anarşinin ve terörün nedenleri olduklarının gerekçesiyle sıkıyönetim mahkemelerine gönderilmektedir. TÖB-DER Genel Başkanı cezaevinden toplu direniş yönettiği bahanesiyle gözaltına alınıp günlerce tutulabilmektedir. İçinde tartışma çıkan banka şubesi yüz civarındaki personel ve müşterisiyle güvenlik kuvvetlerince taranabilmekte, bunun sorumlusu aranmamaktadır. Bu ortamda, işçilerin, emekçilerin en hayati çıkarlarıyla kumar oynamaya kimsenin hakkı olamaz. 1980'i faşist ve gerici saldırıya karşı geçilemez bir mevzi yapmak istiyorsak, faşizme geçit vermemeye gerçekten niyetliysek, en geniş ve etkili yığınsal 1 Mayıs için olanca politik hüneri göstermek zorundayız.

(*) Samsun yerine DİSK'in tespitinde olduğu gibi Trabzon da olabilir. Ayrıca Bursa yerine İzmit de alınabilir.

«VUR EMRİ» İLE AÇILAN KAPI

A. Hamdi KARSU

İçişleri Bakanlığı yeni bir uygulama başlattı. Terör olaylarından «sanık» olarak arananlar, güvenlik örgütlerince «vurulacak»! İlk parti canlı hedefleri İçişleri bakanı kendi ağzından açıkladı! 12 sanığın adını saydı ve bunların, teslim olmamaları halinde vurulacaklarını belirtti.

Bu, sıradan bir baskı uygulaması, ya da teröre karşı devletin yeni bir yöntem geliştirmesi olamaz. Bu, olsa olsa baskıları yoğunlaştırma yolunda bir nitelik değişikliğini haber verir. İktidarın yeni bir tutum alması olabilir ancak. Terörün «güvenlik» adı altında tırmandırılması bu olabilir.

Demirel iktidarı bununla da yetinmiyor. Uygulamanın açıklar vereceğini, «güvenlik örgütü kılığında» olunsa bile, mevcut yasalara karşı bir yığın suç işleneceğini biliyor ve buna da kılıf hazırlıyor. «Vur emri» gereği öldürecek olanlar hakkında soruşturma açılmıyacak, açılsa bile, bunlara soruşturma süresince görevden el çektirilmiyecek!

Bunun da anlamı, sınırlı sayıda «militan güvenlikçinin» işlevlerini kısa sürede bitirip «yasa dışına» düşmelerini önlemek ve bu unsurlardan uzunca bir süre yararlanmayı güvence altına almaktır. Cinayet suçu işlemiş bir «güvenlikçi», açığa alınamıyacağı için, çalışmalarını (!) resmi kimliği altında sürdürmeye devam edebilecek.

Uygulamanın somut göstergesi şu olacaktır: Sokaklarda infaz mangaları kurulacak. Yine bunlar sokak ortasında, önceden verilmiş «hükmü» infaz edecekler. «Sanıklar» cadde ortasında öldürülecekler. Yargılaması da, cezası da, infazı da, zamandan kazanmak için tek elde, «güvenlikçinin» elinde birleştirilecek»!

Barolar ve yargı çevreleri, bu uygulamanın «kanuni» olup olmadığını tartışıyorlar. Bir kanuna dayandığı için «kanuni» olması gerektiği halde tümü uygulamanın «kanunsuz» olduğu noktasında birlesiyorlar. Biri hariç! Barolar Birliği genel baskanı Atilla Sav!...

Hukukçuluğu üzerine, 12 Mart döneminde düsen kuskuları henüz dağıtmamış ve bulunduğu yere «kılpayı» seçilmis olan Atilla Sav, uygulamaya hak veriyor ve «herkese eşit uygulanması» gerektiğini savunuyor!

«Herkese eşit uygulanması» istenen şey, öncelikle demokrasiye, insan haklarına ve yaşama hakkına karşı girişilmiş gözü kara bir saldırıdır. Bu saldırganlık, Demirel iktidarının halk ve insanlık düşmanı içyüzüne işaret etmektedir. İkincisi, faşist canileri korumak, uygulamanın niteliği içinde zaten saklıdır. Faşizme hizmeti görev edinmiş bir iktidardan faşistleri kayırmamasını ummak safdilliktir. Başkının «eşit uygulanmasını» istemek ise soruna tersinden bakmaktır.

«Vur emri!» ile, kanunsuzluğa, keyfiliğe, faşist saldırganlığa ve bizatihi faşizmin kendisine, zaten aralanmış olan kapılar sonuna kadar açılmak istenmektedir. Mevcut yasallığın dışında, insan hakları, yurt taşların yaşama hakkı gibi temel insancıl kurallar bile ayaklar altına alınmak istenmektedir.

Provokasyonlar birbirini kovalıyacaktır. «Benzeterek» öldürmeler, «yanlışlıkla» öldürmeler, «dur» ile «vur»un birbirine karıştırılmasından doğan öldürmeler!...

Devletin «güvenlik» örgütü, halka ve demokrasiye karşı, infaz mangalarından müteşekkil bir intikam tugayı haline getirilmek isteniyor. Bu adım, bir ilk adım. Bu nedenle şimdiden ve olanca çabayla karşı çıkılmalı, bu gelişmenin önü alınabilmelidir.

Topluca duyarlı olunarak!

İŞTE KAPİTALİZM

Çevre sorunlarının büyümesi kapitalizmin ürünüdür

Çevre kirliliği ve doğal kaynakların tahrip edilmesi sorunu kapitalist ülkelerde her geçen gün hızla büyüyor. Doğanın korunması sorunu kapitalist ülkelerve sosyalist ülkelerde farklı olarak ele alınıyor.

Kapitalist ülkelerde geçerli olan sömürü mekanizması, tekellerin en yüksek kârı sağlaması için doğal kaynakların da bu uğurda talan edilmesini getiriyor. Doğal kaynakların insanlık yararına akılcı kullanımı yerine, tekellerin kârı için sömürülmesi, doğanın kirletilmesi, ormanların ve yesil alanların yokedilmesi, onu izleyen toprak kayması, hayvan ve bitki türlerinin tüketilmesi bu konuda ilk akla gelen örnekler. Kapitalist ülkelerde doğanın insanlık yararına kullanımı ve korunması için mevcut maddi, bilimsel ve teknik olanaklar bunun tam aksine doğanın tahribi içi kullanılıyor. Bunun sonucunda, Japonya'da her yıl 700 milyon ton zararlı endüstriyel artık havaya, denize, sulara karışıyor. İnsanları ve tüm canlıları tehdit ediyor. Asya, Afrika, Latin Amerika'da deniz kıyıları artıklarla kaplı. İngiltere'de hava kirliliği sisle birleşerek yüzlerce insanın ölümüne yolaçıyor. ABD'de hava kirliliğinin yarattığı yıllık zarar 16.000 milyon doları aşıyor. Yine ABD'de sulardaki zararlı artıklar son beş yılda yüzde 36 artmış bulunuyor.

Sorun öylesine büyük boyutlarda ki, tekeller şu ya da bu şekilde bir önlem almak zorunda kalıyorlar. Ancak bu konuda bilimsel inceleme ve teknik uygulamaları kendi çıkarlarına uygun görmezlerse ya da maliyetini uygun bulmazlarsa bunu gerçekleştirmedikleri gibi, bunlardan kâr etmenin yollarını arıyorlar. Bunun sonuçlarına bir örnek, son zamanlarda kapitalist ülkelerde nükleer enerji santrallarının kuruluşunda alınması gereken önlemler, daha fazla kâr uğruna alınmadığı için bugün insanlar son derece büyük tehlikelerle karşı karşıya bulunuyorlar.

Kayseri'de işkence tezgahı bütün vahşetiyle işliyor

Demirel iktidarının halk düşmanı yüzü her gün bir olayla açığa çıkıyor. Kayseri, faşist saldırganlığın pilot bölge seçtiği illerden biri oldu. Çünkü bu ilde, AP'den aday olmuş bir vali, insanlık düşmanı bir emniyet müdürü ve MHP'li polisler, ilericilere karşı bir ölüm tezgahı kurmuş, elbirliğiyle işletiyorlar. Tüm uyarılara, ikazlara rağmen bu tezgahın işlemeye devam ediyor olması, iktidarın rolünü kanıtlıyor. Niyetini de...

16 Mart günü cereyan eden bir olay, bu konuda yeterli bilgiyi veriyor:

Gece 01 sularında Sosyalist Gençler Birliği üyesi iki kardeş, Hamdi ve Sabit Yılmaz'ın evine polis geldi. Polisler kapıyı kırdılar ve içeri girdiler. Tabancalarını, yataklarında uyumakta olan SGB'li kardeşlerin şakağına dayadılar. Zorla alıp evden çıkardılar. Gecenin karanlığında iki kardeş Yılanlıdağ eteklerine götürüldü. Orada, araba içinde sivil faşistler bekliyordu.

* İki kardeş polisler ve sivil faşistler tarafından işkenceye yatırılırlar. Resmi ve sivil faşistlerden oluşan işkence grubu, hayvanca, insana yakışmıyan biçimde ve tüm vahşetiyle iki kardeşe saldırdılar. Kardeşlerden birinin bacağı, diğerinin omuz kemiği kırıldı. Caniler iki kardeşi, gece yarısı ıssız dağ eteğinde sakat bıraktıktan sonra kaçtılar.

Sosyalist Gençler Birliği üyesi iki kardeş, yerlerde sürünerek sabaha karşı şehre ulaştılar. Polise başvurdular. Polis işkenceye karakolda da devam etti.

Bu ve benzeri olaylar Demirel iktidarına sırtını dayıyan faşist ve gerici güçlerin gözükaralığıdır, kudurmuşluğudur. Sivil faşist güçler, devletin resmi görevlilerinden ortaklar bulmaktadırlar. Vali, emniyet müdürü, polis...

Bu tezgah bozulacaktır. Hem de iyi bozulacaktır!

Ferro-Döküm'de Grev var

MESS'e bağlı Ferro-Döküm işyerinde grev sürüyor. Grevci işçilerle çevre fabrikalarda çalışan işçilerin dayanışması da sürüyor. 170 işçi, işçi sınıfının mücadele azmini ve sınıf öfkesini yükseltiyor.

İşçiler zor şartlar altında çalışarak bugüne geldiler. Ferro-Döküm'de sekiz yıllık işçinin aldığı para 5000 lira. MESS patronu bilerek yalan söylüyor. İş güvenliği yok, işyerinde sağlık hizmetleri ve şartları yok. Ama sömürü çok!

İlk-San Fabrikası işçileri Ferro-Döküm'ün grevci işçileriyle sürekli dayanışma içinde olduklarını gösterdiler. Diğer fabrikalarda çalışan işçiler de. İşçi sınıfının dayanışması da grev okullarından geçerek, sınavlar vererek pekişiyor.

İlk-San işyeri temsilcisi Neşet Aslan grevci işçilere: «Yiğitçe mücadelesini sürdüren metalürji işçileri yalnız değildirler. Haklı mücadelenizde sizinle beraberiz» dedi. Ve sözlerini: «Zafer bizim olacaktır...» diye sürdürdü.

Ferro-Döküm'ün grevci işçileri davul zurna çalıp halay çekiyorlar. Ama bu kez grev davulu başka bir davul. İşçiler davulun üstüne MESS eski başkanı ve yeni «gölge başbakan» Turgut Özal'in resmini çizmişler.

Davulun tokmağı inip kalkıyor. İşçiler kararlı ve yiğit. Sınıf dayanışmasından güç alıyorlar.

Tektaş Ağaoğlu **Bakış**

Niçin Değiştirmek İstiyorlar?

Yeni Cumhurbaşkanı seçiminden demokrasi düşmanlarının ne yolda yararlanmaya çalıştıklarını hep görüyoruz. Yeni cumhurbaşkanının kişiliğini, niteliklerini, siyasi ilişkilerini, ülkede demokrasiyi büsbütün boğmaya ve emekçilerin başına yeni çoraplar örmeye araç kılma çabaları olanca çıplaklığıyla sürüyor.

Bu arada başka çabalar da var. Çünkü burjuvazi çalışan halkın üzerine saldırısını çok-yönlü geliştiriyor. Bu çabalardan biri de yeni Anayasa değişikliği çalışmaları. Şimdi, Anayasanın yeniden değiştirilmesini, kimlerin istediğine ve kimlerin bu işi üzerine vazife alıp kolları sıvadıklarına bakın, değişikliğin neler getireceğini ve neler götüreceğini hemen anlarsınız.

Kim istiyor Anayasanın yine değiştirilmesini?

En başta S. Demirel. AP Genel Başkanı bunun gedikli talibidir. Eskiden beri «Bu Anayasa ile bu memleket idare edilemez» diyen odur. Ve Anayasa ne kadar olumsuz yönde değiştirilse yine de kendisini tatmin etmenin mümkünü yoktur. Ne ki, aynı zamanda, doları yetmiş liraya çıkarıp gübreye yüzde seksiz yüze kadar, Et, Balık Kurumu ürünlerine yüzde dörtyüze kadar zam yaptıktan, Sümerbank başta olmak üzere tüm KİT'lerin ürünlerini ateş pahasına çıkardıktan, istifçiyi-karaborsacıyı bir anda karun edip kaçakçılığı meşrulaştırdıktan ve emekçi milyonlar için —Maliye Bakanının ağzından— «Geçinebilmek için çocukların da çalıştırsınlar!» direktifini verdikten sonra, «Tek çare budur. Ekonomi başka türlü yürütülemez» diyen de kendisidir!

S. Demirel'in ekonomiyi yürütme anlayışı ile memleketi yönetme anlayışı bu bakımdan birbirini bütünlüyor; soygun ve tahakküm!

Bir S. Demirel'in anlayışı mı bu? Elbette değil. Onun bu anlayışı, aslında, çıkarı halkı soymak ve çaresi halkı baskı altında tutmak olan bir avuç tekelci azınlığın ve onların hempalarının anlayışıdır. S. Demirel'in işi de bu anlayışı hayata geçirmenin siyasetini kotarmaktır. Anayasa değişikliği planları bu siyasetin bir parçasıdır.

Bir de. Anayasa değişikliği için kimlerin —uzmanlık düzeyinde!— kolları sıvadığına bakalım. Gazetelerde çıkan haberlere göre biri iktisatçı —ve S. Demirel'in —ve yine yılı ekonomi danışmanı—, öbürü sabık CHP'li —ve nicedir sicilli gericiler ocağı CGP'nin perde arkası karanlık işler uzmanı—, iki düzen adamı yeni bir Anayasa taslağı hazırlamakla kendi kendilerini görevlendirmişler. Herhalde «Anayasa nasıl değiştirilir» diye kendi kendilerine temrin yapıyor değiller. Bu «görev» kimler adına, kimler için ve kimlere karşı üstlendikleri kendi kimliklerinden de, hazırladıkları tasarı hakkında basına sızan bazı bilgilerden de görülüyor.

Anayasa üzerinde sürdürüldüğü anlaşılan «uzman» çalışmaların ana hedefi yürütmenin, yani hükümetin güçlendirilmesi. Bunu yıllardır isteyenlerin —S. Demirel ve para babalarının kodaman sözcüleri başta olmak üzere— hükümetlerin gücü olmayışla kitlelere saldırma gücü olmadığından da ne gibi bir oranti kurdukları hepimizin malumudur. Ekonomik alanda kendi yarattığı çıkmazdan kurtulmanın pahasını çalışanların sırtına yıkmaktan başka bir çaresi olmayan burjuvazi bu süredir faşizmi tırmandırarak, demokrasiyi adım adım kısıtlayarak, sıkıyönetimlerin yetki ve kapsamını genişleterek fiilen ortaya koyduğu demokrasi ve özgürlük düşmanlığını yeni Anayasa değişikliği ile

Devamı s. 5, sü. 7'de

Okurlardan

Halkımız 100 günlerin hesabını soracaktır

Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkımız burjuvazinin sömürüsü, baskısı ve zulmü ile dolu nice yüz günleri geride bıraktı.

Vurgun ve talan düzeninin devamı için elinden geleni yapan, elinden gelmiyeni emperyalist ağababalarına yaptıran Türkiye burjuvazisinin nice yüz günleri vardır ki işçi sınıfı ve emekçi halkımızın not defterine, ödetilecek yüklü bir fatura olarak kazılmıştır...

Yıllardır halkımızın işine, ekmeğine, hürriyetine saldıranlar, ülkeyi kendileri için talan düzeninin zenginlikler cenneti yapıp onbinlerine yüzbinler, milyonlarına milyarlar katanlar, emekçiler için ise acı ve ızdıraplar cehennemine çevirip halkımızı yurdundan kaçıranlar, el kapılarına avuç açmayı aşıp yurt değiştirmeye, vatandaslık değiştirmeye zorlayanlar unutulmayacak.

Unutulmayacak Türkiye'yi «küçük Amerika» yapma heveslerine kapılıp da Almanya'ya küçük Türkiye kuranlar.

Brujuvazinin, sömürü çarkının suyunu kurutmamak için 50 yıllık geçmişin yalan ve aldatmacalarıyle dolu yüz günlerinin sonu gelmiştir. Ve onların, yaşayacağımız yeni yüzgünler için söyleyecek başkaca birşeyleri de yalanları da kalmamıştır.

Yurtseverlik postuna bürünüp vatan, millet, sakarya ede biyatıyle militarist saldırganlığın en pervasızını yapanlar, din, iman, islâm fetvalarıyla gericiliğin egemenliğinde sömürülerini sürdürenler, «din»i kalkan yapıp emekçileri emekçilere düşman yapanlar unutulmadı, unutulmayacak.

Modern kapitalizmin sadece sömürü yanını ele alıp, siyasi ve düşünsel plandaki burjuva demokrasisi kurallarına, yani kendi kurallarına uymayanlar hesap vereceklerdir.

Modern toplumun haberleşme araçlarından, basın yayın ve propaganda araçlarından alabildiğine yararlanıp halkımızın dirimsel çıkarlarıyla alay edenler, TV ekranlarını emekçilerin iş, ekmek, hürriyet haklarına karşı saldırı aracı olarak kullananlar hesap vereceklerdir.

Yüz gün programlarıyla yola çıkanlar geçmiş yüz günleri dolduranlardan farklı değildir. Vurgun düzeninin aynı insanları, kapitalist sistemin aynı savunucuları ve emperyalizmin aynı kapı bekçileridirler. Ve dünya yüzünde halk düşmanlarının sonu ne olmussa, yani Nikaragua'da Somoza'ların, Kampuçea'da Pol Pot'ların, İran'da Şah'ların sonu ne olmussa bunların sonu da o olacaktır.

Halkımızın işi, ekmeği ve hürriyetiyle oynamak dozunu arttırırsa şayet, zor ve baskı hepten egemen olup da/emekçiler açlığa ve kırbaca mahkûm edilirse eğer ve toptan ezilir geçilirse insan temel hak ve hürriyetinin üzerinden, sonları daha da kötü olacak. Hitler ile Mussolini'nin geberme biçimlerine türkü yakacaklardır.

Hergün biraz daha yaklaşan bizim yüzgünlerimiz ise hiç tükenmiyecektir.

A. Sönmez Akyazı

Kaçmaz'ın Millet Meclisi «Anarşi» Komisyonu'nun sorularına verdiği cevapları yayınlıyoruz

Katliamları düzenleyenin MHP Merkezi olduğunu bilmeyen kalmamıştır

Millet Meclisi'nin, 5 Aralık tarihinde aldığı bir kararla, «Gün geçtikçe büyüyen ve gelişen anarşinin gerçek kaynaklarını delilleri ile ortaya koymak, olayların gerçekçi bir teşhisini yapmak ve millet ve memleketin huzuru için gerekli kanuni ve idari tedbirleri acilen tespit etmek» gerekçesiyle kurduğu Araştırma Komisyonu'nun Başkanı Korkut Özal, TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'a gönderdiği bir mektupla, belirledikleri sorular konusundaki «bilgi, görüş ve kanaatlerinin» komisyona ulaştırılmasını «arz ve rica» etmiştir.

Komisyon'un soruları şöyledir:

«1. Anarşinin gerçek kaynakları nelerdir?

2. Anarşi olayının bu boyutlara ulaşması ve gittikçe yayılmasının ve derinleşmesinin görünen ve gerçek teşhisi nedir?

3. Konunun ülkenin arzu ettiği huzuru temin edebilecek şekilde kontrol altına alınabilmesi için çeşitli ne gibi tedbirler önerilebilir? (İdari, kültürel, kanuni vs. ameli ve nazari, kısa ve uzun vadeli.)»

Ahmet Kaçmaz'ın Komisyonun yukardaki sorularına gönderdiği cevapları yayınlıyoruz:

Cevap 1. Ülkemizde «Anarşi» kelimesi gerçek bilimsel anlamıyla kullanılmıyor. Üstelik çeşitli çıkar çevreleri bu kelimeyi bir saldırı aracı olarak kullanıyorlar. Sizin anketinizdeki «anarşi» kelimesiyle, «siyasi amaçla» cinayet işlemenin, katliam yapmanın, kan dökmenin, sabotaj tertiplemenin, kısacası terör'ün kastedildiği anlamını çıkartıyorum.

«Anarşi»nin esas kaynağı, geri, bağımlı ve gelişmesi imkanı olmayan Türkiye'nin kapitalist düzenidir. Her geçen gün artan sayıda milyonlarca işçi, emekçi, dar gelirli çalışan insan bu düzenden kendilerine hayır çıkmayacağını kesinlikle kavramakta ve yeni aranışlar içine girmektedir. Bu yeni aranışlar giderek sosyalizmde sonuçlanmaktadır. Büyük üretim ve dolaşım araçlarını ellerinde bulunduran mülk sahibi sınıfların korkusu da bundandır. Çünkü sosyalist bir düzende, şimdiki aşırı lüks hayat şartlarını kendilerine sağlayan sömürü mekanizmasının ortadan kalkacağını bilmektedirler. Bu nedenle tarihsel gelişmeyi zorla durdurmanın çaresini aramaktadırlar. En kodaman patronların en «güzide» temsilcilerinin boyuna Güney Kore, Brezilya, Formoza vb. faşist zorbalık rejimlerine olan özlemlerini dile getirmeleri boşuna değildir. Varlıklı egemen güçlerin bu eğilimleri Türkiye'deki faşist zorbalığın başlıca kaynaklarından birisidir. Faşistler bu kesimlerin desteği ile, onların sömürü düzenlerini zorbalıkla sürdürme amacıyla siyaset sahnesinde boy gösterirler.

Bu açıklamamdan «anarşi»nin son bulması için «anarşi»nin esas nedeni olan bu düzenin değişmesi gerektiği anlamı çıkartılmamalıdır. Çünkü bu düzenin, demokratik hak ve özgürlükleri rafa kaldırarak zorba yöntemlerle sürdürülmesini amaçlayanlar toplumda küçük bir azınlığı oluşturmaktadırlar. Faşizmin toplumun tümüne yıkım getirdiğini dünyadaki örneklerinden görüp kavramış büyük çoğunluk faşist bir diktaya karşıdır. Bu toplum kesimleri son yıllarda alabildiğine tırmandırılan zorbalıktan, cinayetlerden, katliamlardan ve sabotajlardan bizardır, terörün son bulmasını arzulamaktadır.

Cevap 2. Zorbalık, faşistlerin kitleleri yıldırıp sindirmek ve kendilerinin zorba devletine baş eğdirmek için kullandıkları evrensel bir yöntemdir. Bugün Türkiye'de faşist hareketi yönlendiren MHP'nin ve yan kuruluşlarının yaptıkları da budur. Her aklı başında kişi Türkeş'in ülkücüleriyle komandolarının, Hitler'in SA ve SS'lerinin aynısı olduğunu bilmektedir. Bunların amacı toplumda şiddeti yaygınlaştırmak, saldırganlık ve zorbalıkla silahsız halkı ürkütüp sindirmek, kendi zorbalıklarıyla başedilemeyeceği kanısını yaygınlaştırmaktır. MHP şeflerince sistemli bir şekilde planlanan cinayetlerle, katliamlarla, toplumun saygınlığını kazanmış yazar, düşünür, sanatçı, bilim adamı vb. larının şok uyandırıcı bir şekilde öldürülmeleriyle, ülkede yaygın bir korku ve panık havası yaratılması hedeflenmektedir. Böylelikle, özellikle küçük mülk sahibi orta tabakaların otorite aranışları içinde, faşist zorbalığa teslim olmaları amaçlanmaktadır. Terörün yaygınlaştırılmasının esas yönü budur.

Buna ilaveten Türkiye'de terörün devamından yana olan emperyalistlerin faaliyetleri de bulunmaktadır. Dünyanın dört bir yanında savaş kundakçılığı yapan emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi —ki son bir kaç yıldır komşumuz İran'da olup bitenler ABD emperyalizmin'n bu tipten caniyane tertiplerini açıkça gözler önüne sermiştir—. Türkiye'de de gerginliğin sürekli olarak beslenmesinden ve diri tutulmasından yanadır. Emperyalistler böylece emekçi halkın bağımsızlığı ve sosyalizmi hedefleyen mücadelesini yörüngesinden saptırmak isterler. Ülkemizdeki, sözgelimi alevi-sünni çatışması şekline dönüştürülmek istenen saldırı ve katliam olaylarının ardında ABD parmağının, onun açık, gizli örgütlerinin bulunduğu kesindir.

Şiddetin yaygınlaşmasında bir de, silahlı baskınlar düzenleyen, banka soyan maceracıların payı vardır. İçlerinde ajan-provakatörlerin cirit attıkları bu maceracı gençlik gruplarının, sistemli, planlı ve tek merkezli faşist saldırganlıktan ayırd etmek gerekir. Çünkü emekçi halk bu türden maceracılara itibar etmez. Oysa emperya-

Devamı s. 5, sü. 1'de

Sözkonusu Araştırma Komisyonu'nun antetini taşıyan ve üzerinde «gizlizata mahsus» mühürleri bulunan mektup zarfı, Ahmet Kaçmaz'ın adresine 21 gün sonra ve açılmış olarak ulaşabilmiştir. Ahmet Kaçmaz'ın, komisyonun sorularına gönderdiği cevapların takdim bölümü bu konuya değinmektedir. Sözkonusu takdim bölümünü aynen yayınlıyoruz:

Sayın Korkut Özal

10/27 No'lu Araştırma Komisyonu Başkanı

«Anarşi» konusuyla ilgili 25.2.1980 tarihli anket mektubunuzu aldım. Şahsıma gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederim. Sorularınızın cevapları ilişikte sunulmuştur.

Bu vesile ile bir kaç noktaya kısaca parmak basmak isterim.

Birincisi anket mektubunuzun 25.2.1980 tarihini taşıdığı ve zarfın üzerinde 28.2.1980 damgalunduğu halde adresime 21.3.1980 tarihinde teslim edilmiştir. Bu nedenle cevap için koymuş olduğunuz 15.3.1980 tarih sınırına uymam mümkün olamadı. Elimde olmayan bir nedenle meydana gelen bu gecikmenin anlayışla karşılanacağını umuyorum.

Anket mektubunuzun ancak bir aya yakın bir süre sonunda, üstelik zarfı açılmış olarak elime geçebilmiş olmasının kusurunun PTT'de olduğunu sanmıyorum. Vaktiyle İçişleri Bakanı tarafından solcuların nefeslerinin dinlendiğinin açıkladığı ülkemizde bu gecikmenin nedenini keşfetmek zor olmasa gerektir. Ancak ilginç olan TBMM'den gelen b'r zarfın gecikmesidir. Belki de sosyalist bir partinin başkanına TBMM' den gelen mektup «iyi saatte olsunlar»ın merakını daha da çekmektedir!

Değinmek istediğim bir diğer nokta «Anarşi» konusunda gerek benim gerek Partimin şimdiye değin yapmış olduğu sayısız açıklamalardır. Bunların başlıcalarını cevaplarımla birlikte gönderiyorum.

Son olarak belirteyim ki anketinize gönderdiğim cevaplar şahsımın değil, Partimin görüşleridir. Çalışmalarınızda bu şekilde değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

Saygılarımla,

Doğrudan...

Hüseyin Hasancebi

Düşünceden Tasarruf!

Çetin Altan eski bir yazardır. TİP'den milletvekili seçilmiştir. 1960 sonrası dönemdeki yazarlığı, Türkiye'de sol düşüncelerin gelişmesinde pay sahibidir. Kendisi sosyalist düşünceleri genç kuşaklara yaymış olmakla hayli övünmüştür.

Daha sonraki yıllarda kendisine duyulan ilgi kadar, sosyalistliği de, yazarlığı da uzun bir kesintiye uğradı. Şimdi bir hayli yükten kurtulmuş olarak eski köşesinde yeniden yazarlığa başladı.

Daha ilk yazısında, adına eskiden duyulmuş olan ilginin altında ezilmemek için, kendi eliyle bir işbölümü yarattı. İşbölümü içinde de kendi yerini, kendi insiyatifi ile seçti.

Kendine düşen görevi, toplumun tarihî gelişmesini sağlıyan kaldıraçlardan birinin sapına tutunmak olarak belirliyordu. «Modern» Batı'ya ya da Batı'nın modernliğine en yakın bir noktada olduğunu varsayıyor, bu konumuyla insanlara çatalın nasıl kullanılması gerektiğini öğreterek tarihsel gelişime katkıda bulunacağını umuyordu!

Kendini böyle bir yere oturttuğu için «çağdaştı», ama şekil vermeyi umduğu malzeme «çağdışı»! Onun yazıları Paris'in Quartier Latin lokantalarında bile müşteri bulacak kadar lezzetli iken, Türkiye'de siyaset «Marmara» şarabı kadar ucuza gidiyordu. Onun mantığı Eski Yunan Sanatı kadar «bulunmaz» iken, Türkiye'de sınıf mücadelesi ücret pazarlığının kaba sloganlarından ileriye geçemiyordu!

Bir süre, bu çelişkiyi, kendisiyle Türkiye'nin gelişmişlik düzeyi arasındaki çelişkiyi aşmak için yazdı. Ama her iki kanat da kendi yerine sıkıca bağlı kaldığı için, bundan bir sonuç alamadı. Türkiye, terör, kan, açlık ülkesi idi ve bu ülkede sınıf mücadelesinin dobra öfkesini örtecek bir ipek şal yoktu. Halbuki onun kitapları, Avrupa demokrasisinde, «kavgam»la yan yana satılacak rahatlığı yaşıyordu. Kendisinin bulduğu olabilirlikler, Türkiye'de olmazlığa, onda ise umutsuzluğa yakındı.

Belli ki yıllar yılı «şarklı» olmanın acısını yaşamış. Sonra da kendi «aşamasını» halkıyla bölüşmeye kalkınca, gösterdiği siyasi hedef Batılılaşma olmuş. Türkiye'de devrimler, 1908 «Jön Türklerinden» başlıyarak, hep Batı kaynaklı enerjinin tezahürü olarak ortaya çıktığı için, onun kafasında da kurtuluş kavramı Batının elektronik düzeyinin kabızlığına uğramış.

«Bu halk adam olmaz» noktasına gelmeden önce, halkına karşı son bir fedakârlığa girişti. Adam olmanın ölçülerini, onun anladığı anlamda oldukça geliştirmiş olan İsrail'e davet edildi. Orada «gelişmenin» bizi aşan ölçüleriyle yüzyüze geldi. Yazacaklarından dolayı kendisine duyulan peşin ilgiyi, İsrail'in barışa karşı ilgisi sanıp, bu ülkeye şimdiye kadar aklına gelmeyen bir açıdan bakmaya başladı. Nitekim, Türkiye'ye döndükten sonra İsrail'e dizdiği övgüler, İsrail misafirperverliğinin boşa gitmediğinin kanıtı oldu.

Görülüyor ki, «fazla gelişmek», ya da gelişmenin Batılı biçimine fazlaca bağlanmak, bir yazarı yepyeni bir işlevin hamallığına sürüklüyor. Şu sıra Türkiye ile İsrail arasında ortak çizgiler bulmaya, ya da varolan benzerlikleri mümkün olduğunca abartmaya çaba göstermek hiç de hoş olmayan çağrışımlara yol açıyor. Washington'da kotarılan ve Ankara-Tel-Aviv-Kahire-Riyad karesini oluşturmaya dönük yeni plânları akla getiriyor.

Sosyalizm düşüncesini genç kuşaklara yaymış olmakla övünen ve bu övüncünü hiç bir zaman kıskanmadığımız bir yazar, şimdi «düşünceden tasarruf» etme noktasına gelmiş. Bu nokta, yazar tembelliğinden çok, işgüzar çalışkanlığa açıktır. Açık olduğu ise, bu ünlü yazara karşı gösterdiğimiz «kadirbilmezlikle» sabittir.

Bilimsel öğretide sosyal devrim 3

Subjektif etken

Geçen sayımızda sosyal devrimin ancak objektif koşullar üzerinde yükselebileceğini belirtmiştik. Devrimci durum demek olan bu temel, eğer devrimi gerçekleştirecek güçte bir öncü sınıf varsa ve onun öncü rolü, kitlelerin politik eylemini sürükliyebilecek konumdaysa, sosyal devrime dönüştürülebilir. Bu sayımızda devrimin subjektif şartları üzerinde duracağız.

Devrimci durum bütün olgunluğuyla ortaya çıksa bile, yine de bir sosyal devrime tek başına götürmez. Devrimler objektif koşulların ancak subjektif koşullarla birleştiği ve bir arada olgunlaştığı bir gelişme aşamasında ortaya çıkabilirler. Devrimin tüm şartllarının böylesine bir araya toplandığı durumlarda, devrimin öncü politik güçlerinin devrimci eylemi tarihsel bir önem kazanır.

Bu nedenle, önce devrimin objektif koşullarının ortaya çıkmış olması gerekir. Ancak bundan sonra subjektif faktörler önem kazanmaya, belirleyici olmaya başlarlar. Tarihi gelişmenin nesnel yasalarının yolaçtığı bir durum (devrimci durum) insanların ve sınıfların bilinçli politik eyleminin başarılı olabileceği elverişli bir objektif zemin meydana getirmiş demektir. Eğer bu zeminde başarılı olabilecek olgunlukta subjektif etkenler de varsa, sosyal devrim için atılımlar dönemi başlamış demektir. Ancak böyle bir toplum köklü değişmelere hazırdır ve ancak böyle bir toplumda köklü değişmeleri yaratabilecek güçler var demektir.

Devrimin objektif koşullarıyla subjektif koşulları, tümüyle birbirinden bağımsız sayılamazlar. Ortaya çıkışları, birbirlerini karşılıklı etkilemeleri ve hatta birinin, diğerinin gelişmesine katkıda bulunmaları açısından, bu iki değişik nitelikteki koşullar arasında diyalektik bir ilişki mevcuttur. Aralarındaki ilişki mutlaktır. İkincinin birinciden bağımsızlığı ise ancak göreceli olabilir.

DEVRİM VE ÖNCÜ SINIF

Devrim, insanların tek başına biliçli faaliyetlerinin sonucu olamaz. Tarihi gelişme salt böylesine tek yanlı bir faktörle hiç bir zaman açıklanmamıştır. Halbuki sosyal devrim, objektif temel üzerinde sınıfların devrimci eyleminden doğabilir. Bu nedenle her devrim, bir öncü sınıfın varlığını ve eylemini zorunlu kılar. Devrime öncülük edecek bir sosyal sınıf olmaksızın, devrim başarılamaz.

Lenin öncü sınıfın hayati rolüne işaret ederken şunu belirtmektedir: **«Yani devrimci sınıfın, alaşağı edilmedikçe hiç bir zaman, bir kriz döneminde bile «düşmeyecek» eski iktidarı yıkabilecek (ya da yerinden çözebilecek) kadar güçlü bir devrimci kitle eylemine girişme yeteneğini haiz olması gereklidir.»** (c. 21, sf. 214)

Lenin'in burada neye dikkat çektiği üzerinde önemle durulmalıdır. Çünkü Lenin, öncü sınıfın kendi eyleminden değil, kitlelerin eylemini güçlü kılabilecek eyleminden sözetmektedir. Öncü sınıfın tek başına politik eylemi devrimi gerçekleştirmeye yetmez. Ancak öncü sınıfın politik eylemi, kitlelerin politik eylemini sürükleyebildiği, onu eski iktidarı devirebilecek düzeye **vardırabildiği** zaman, devrim başarılacaktır.

Demek ki, kitlelerin politik eylemi, geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi objektif koşullardandır. Ama öncü sınıfın politik eylemi, bilinçli ve örgütlü bir siyasi faaliyettir ve subjektif faktördür. Biri, tarihi yasaların sonucu olarak «ulusal kriz durumunda» gerçekleşirken ikincisi, örgütlülük, doğru program ve politik önderlik gibi ögelere bağlı olarak, bilinçli bir faaliyet sonucu ve belli bir kazırlıktan sonra ortaya çıkabilir.

DEVRİMDE PARTİNİN VAZGEÇİLMEZ BİR ROLÜ VARDIR.

Öncü sınıfın politik eylemi, kitlelerin politik eyleminden farklı olarak bilinçli, örgütlü, programlı bir faaliyettir. Bu faaliyetin ileri düzeyde göstergesi partinin örgütsel varlığı ve gücüdür. Partinin ve öncü sınıfın politik eylemi her zaman mevcuttur ve olağan koşullarda da vazgeçilmez önemdedir. Ancak devrimci durumun ortaya çıkması halinde, partinin ve sınıfın bu rolü, belirleyici bir duruma yükselir ve sosyal devrım için anahtar bir önem kazanır. Devrimci durumun ortaya çıkması halindedir ki, partinin tarihsel önemi açıklık kazanır. Lenin buna şu sözlerle işaret etmiştir: **«Subjektif etken, yani proletaryanın ve onun komünist öncüsünün (partisinin) örgütlenme düzeyi, bu tarihsel dönemin en önemli sorunu halini alır.»** (bkz. Kitle sayı 138 sf. 11)

Partinin, yani subjektif etkenin rolünün önemi, devrmici durumu yaratabilir olmasından değildir. Tersine, devrimci durumun ortaya çıkması halinde öncü sınıfın politik eylemi aracılığıyla kitlelerin politik eylemini devrim hedefine ulaştırabilir olması partinin önemini kanıtlar.

SUBJEKTİF FAALİYETİN OBJEKTİF KOŞULLARA BAĞIMLILIĞI

Devrime öncülük edecek sınıfın faaliyeti ve bu faaliyeti yöneten partinin siyasi faaliyeti, bir bütün olarak nesnel durumla diyalektik bir ilişki içinde bulunur. Çünkü, her şeyden bağımsız olarak devrimci durum toplumu dönüştürecek enerjiyi ve iradeyi açığa çıkarır ki, subjektif faaliyet son tahlilde bu tarihsel enerjinin bir bölümünden başka bir şey değildir.

Devrimci durumun subjektif faktör üzerindeki etkisi her şeyden önce toplumdaki güçler dengesini değiştirmesiyle açıklanmalıdır. Devrimci durumun ortaya çıkması ile birlikte eski siyasi güçler dengesi altüst olur. Kitlelerin artan politik eylemi, devrimci öncü sınıfın politik eylemini kolaylaştırır ve güçlü kılar. Subjektif faaliyet bu elverişli zemin üzerinde tarihsel işlevini yerine getirme olanaklarına kavuşur.

Öncü sınıfın devrimci faaliyeti her şeyden önce belli koşullarda cereyan etmekte ve gelişmektedir. Öte yandan bu faaliyet, ancak nesnel koşulların gelişmesine uygun olduğu, onun belli bir aşamasına tekabül ettiği zaman işlev'ni yerine getirebilir. Nesnel şartların olgunlaşmasından önceki bir devrimci faaliyet nasıl sosyal devrimi yaratamıyorsa, nesnel şartların olgunlaştığı duruma tekabül etmiyen bir subjektif faaliyet de tarihsel olarak şansını yitirmek ve işlev'ni geciktirmek durumuyla karşı karşıya kalacaktır.

O halde, devrimci sınıfın ve partinin siyasi faaliyeti, gerçek duruma karşı bir atılım değil, gerçek durumun kendisinden doğan ve ona uygun düşen bir atılım olduğu zaman başarılı olacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken, devrimci sınıfın faaliyetini, nesnel şartlara indirgiyen ve onu devrimci atılım ruhundan yoksun kılan mekanizmdir. Sağ oportünistlerin çoklukla düştüğü yanılgı, sosyal devrimi öncü sınıf güçlerinin bilinci ve iradesi dışına çıkarmak ve onu tarihin yasal gelişmesinin kendiliğinden sonuçlarıa terketmek anlamına gelmektedir.

Partinin ve öncü sınıfın bilinçli politik eylemi, mevcut duruma müdahale edebilecek bir kaldıraçtır. Bu müdahale, devrimci durum yaratmaya dönük olmayan ama, sosyal devrim hedefine götüren süreçleri geliştirip olgunlaştırmaya dönük bir müdahaledir. Öncünün duruma müdahalesinin ölçüsü ne olabilir sorusuna verilecek cevap önemlidir. Arismendi bu cevabı: **«Öncünün objektif duruma müdahale etmek kapasitesi, bizzat nesnel devrimci sürecin bir parçasıdır ve ona bağlıdır»** diye vermektedir. Bu demektir ki, subjektif faaliyetin kapasitesi, nesnel devrim süreci tarafından belirlenen bir düzeydedir.

SUBJEKTİF FAALİYETİN GÖRECE BAĞIMSIZLIĞI VE DEVRİMCİ EYLEM

Öncü sınıfın devrimci politik faaliyetini nesnel koşullarla bağıntılı görmek, —mekanizme düşmemek koşuluyla—, dolaysız devrimci mücadeleyi reddetmek anlamına gelmez. Tam tersine, «devrimci her zaman aktiftir» ve bu aktifliğin nesnel ve öznel çerçevesini belirlemek anlamına gelir. Devrimci faaliyet ancak bu açıklama içinde, olanaklarıyla kavranabilir ve doğru hedeflere sahip olabilir. Parti, mücadelesinin stratejik ve taktik hedeflerini ancak bu yaklaşım içinde olduğu zaman doğru olarak çizebilir.

Parti madem ki nesnel duruma arzuladığı şekli veremiyor, bu imkânsız olana dönük bir mücadele hattı da çizemez. Çizerse bunun volantarizm (iradecilik) olacağı açıktır. Ama parti, kitleleri devrime hazırlamak, onların politik bilincini yükseltmek, kitlelerin aktif tarihsel eylemini sürekli genişletmek görevleriyle yükümlüdür. Bu faaliyetin sosyal devrime götüren süreçleri hızlandıracağını da reddedemez. Ederse, bunun da mekanizm (sağ revizyonizm) olacağı bellidir.

Bu nedenle parti, sosyal devrimde subjektif faktörün görece bağımsız faaliyetini örgütsel varlığıyla ispatlamalıdır. İşçi sınıfını ve müttefiklerini, olağan koşullarda ve mücadele içinde devrime hazırlamalı, devrimci durum halinde ise dolaysız devrimci eyleme, yani, iktidarı almak için mücadeleye sokabilmelidir. Kısaca subjektif etken rolündeki örgütlü ve bilinçli faaliyet, devrim sürecinin her aşamasında etkin ve aktif olabilmeli, devrim durumunun gerekli kıldığı politik iktidar mücadelesinde, aktif yığınların militan öncüsü olmayı başarmalıdır.

Partinin bu rolünü şu başlıklar altında özetlemek mümkündür:

● Parti, işçi hareketine sosyal devrimin anlamını ve gereğini kavratmalıdır. Parti işçi hareketine uluslararası bağlantılarını ve görevlerini benimsetmelidir. Parti bu görevlerin gerekli kıldığı bilinci, öncü devrimci sınıfa taşımakla yükümlüdür.

● Parti, işçi sınıfının devrimci faaliyetini istikrarlı ve sürekli kılacak, bunu mümkün kılan programı, stratejik ve taktik mücadele esaslarını tayin edecektir. Ayrıca parti, sınıf mücadelesinin deneyimlerini genelleştirip bu deneyleri devrimci halk hareketinin bütününe maledecektir.

● Parti işçi sınıfının devrimci mücadelesini köşelendiren ve ona uygun politikaları yaratan ve uygulayan ideolojik ve politik merkez olmalıdır.

● Parti sosyal devrimin oitak eylem planını oluşturacak, politik güçler dağılımını belirleyecek ve hangi anda hangi mücadele yöntem ve araçlarının kullanılacağını belirleyecek bir kollektif strateji merkezi olmalıdır.

● Parti sosyal devrimin politik güçlerinin bütün eylemlerini hareketin genel görevlerine uygun olarak yöneten ve birbiriyle bağlantılı kılan, sosyal devrimin tüm savaş unsurları arasındaki birlik ve beraberliği geliştiren önder bir rol oynayabilmelidir.

● Parti kitlelerin devrimci eylemini doğrudan örgütleyebilecek, atılım dönemlerinde aktif kitle hareketlerinin başında yer alabilecek, geri çekilme dönemlerinde devrimin kitle güçlerini koruyabilecek durumda olmalıdır.

● Kısaca parti, bilimsel teori ile pratik devrimci eylemi birleştirmeyi başaran, nesnel durumu doğru analiz eden ve elverişli uğrakta karar alabilen aldığı kararları uygulamak için harekete geçebilen, devrimin azami güçlerini ve araçlarını mücadeleye sokabilecek ölçüde etkisini genişletmiş olan **biricik** subjektif etkendir.

Partinin bu hayati rolüne Lenin şunu belirterek işaret etmektedir: **«Proletaryanın iktidar için mücadelede örgütten başka silâhı yoktur. Proletarya şu tek nedenden dolayı yenilmez bir güç haline gelebilir ve kaçınılmaz olarak gelecektir: Proletaryanın Marksizmin ilkelerine dayalı ideolojik birliği, milyonlarca emekçiyi bir işçi sınıfı ordusu halinde toplayan örgütün maddi birliğiyle çelikleşmiştir.»** (Akt. Devrim Sürecinin diyalektiği. Konuk yay. sf. 96).

DEVRİMCİ ATILGANLIK VE «SOL» MACERACILIK ARASINDAKİ FARK

Kitlelerin devrimci durumda ortaya çıkan politik dinamizmini sosyal devrime götürecek olan örgütlü ve bilinçli dolaysız devrimci faaliyet ile, «sol» maceracıların «dolaysız devrimci eylemleri» arasında hiç bir benzerlik yoktur. Hangisinin «devrimci atılım» olduğunu, hangisinin objektif koşulları hesaba katmayan volantarizm olduğunu ayırdetmek gerekir. Buna Lenin'den alacağımız iki alıntıyla açıklık getirebiliriz.

Lenin Mensevik Suhanov'a karşı bir polemiğinde Napolyon' un şu sözünü aktarmaktadır: **«Girişilir ve sonra görüşülür...»**

«Silâhlı mücadele çığırtkanlarına karşı polemiğinde ise «devrimi, meyvanın tam olarak olgunlaşmasına kadar dalında bırakmalıdır» diye öğütte bulunmaktadır.

İki farklı yaklaşım gibi görünen bu durum, aslında tek bir bilimsel yaklaşımın iki yanını ifade eder. Ne zaman girişileceğini bilmeksizin girişmek olmaz. İlk koşul devrimci durumdur. Yani devrimin objektif şartlarının bir **bütün** olarak ortaya çıkmasıdır. Ve eğer hazırsan o zaman girişebilirsin. Ama hazırsan!...

Bu duruma ulaşmaksızın ve hazır olmaksızın, «girişmemek» ve meyvayı «dalında bırakmak» gerekmektedir. Girişirsen kaybedeceksin!...

Eğer bu yaklaşımın bütünlüğü kavranmamışsa, ya kaybedeceğin zamanda başlarsın, ya da kazanacağın halde bir türlü başlıyamazsın!

Girişme atılganlığı gösterilemezse meyva biteviye dalında kalacaktır ve ancak çürüdükten sonra düşecektir. Hazır olmadığın halde ve meyvanın olgunlaştığı zamanda girişirsen sen düşeceksin!

O halde «devrimci atılganlık,» olgunlaşmış objektif koşulları devrime dönüştürecek olan politik eyleme zamanında ve cesaretle atılmaktan başka bir anlama gelmez.

ÖZETLE: SOSYAL DEVRİM KAVRAMININ BİLİMSEL AÇIKLAMASI

Buraya kadar yaptığımız hatırlatmalar sosyal devrim kavramını açıklamamız için yeterlidir.

1 — Sosyal devrimlerin objektif ve tarihi sebebi, üretici güçlerin bağrındaki çelişkidir. Üretim güçlerinin gelişmesi, belli bir aşamadan sonra, hakim üretim ilişkileriyle çelişkiye düşer. Bu çelişkinin ortaya çıkmasıyla sosyal devrimlerin objektif **maddi temeli** oluşur. Marks bunu «Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı» adlı kitabına yazdığı meşhur önsözünde şöyle formüle etmektedir: **«Gelişmelerinin belli bir aşamasında, toplumun maddi üretici güçleri o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkileriyle, ya da... mülkiyet ilişkileriyle çelişkiye düşerler. O zaman toplumsal devrim çağı başlar.»**

Devrimleri yaratan tarihi, objektif **maddi temel** işte bu çelişkidir. Ama bu temel üzerinde devrimi mümkün kılan diğer objektif gelişmelerin de ortaya çıkması gerekir.

2 — Devrimi tarihi olarak **gündeme getiren** bu **maddi temelin devrimi** mümkün kılabilmesi için, bir başka gelişme aşamasına, «devrimci durum» aşamasına varması gerekir. Ancak bu takdirde devrimin objektif şartları **bütünlüğe** kavuşmuş olacaktır. Bu nedenle «devrimci durum» devrimin objektif şartlarının maddî bütünü olarak tanımlanır. Örneğin günümüz dünyasında kapitalist ülkelerdeki koşullar her bir ülkede sosyalizmin mümkün olacağı tarihsel objektif maddi temeli yaratmıştır. Ne ki bu dönem devrimin olabilmesi için tek başına yetmez. Yani bu temel gerek şarttır ama yeter şart değildir. Bunun için, devrimi gerçekleştirecek olan tarihi enerjinin açığa çıkması demek olan «devrimci durum» uğrağına gelinmiş olması gerekir.

3 — Bir bütün olarak devrimin objektif koşulları oluştuğu zaman, sosyal devrim subjektif koşullara bağlı olarak ortaya çıkar. Ve bütün bunlar aynı zamanda bir arada ortaya çıkmış olmalıdırlar. İşte toplum böylesi durumlarda, hem köklü değişimlere hazırdır, hem bunu istemektedir hem de bu değişim zorunludur. Bu değişimi gerçekleştirecek güçler de tarihi devrimci enerji ile birlikte açığa çıkmış olmaktadırlar. Sosyal devrimler buradan doğarlar.

Bu temel bilimsel kriterler ışığında Türkiye'nin durumunu ele alacak, halk güçlerinin perspektiflerine ve güncel görevlerine açıklık getirmeye çalışacağız.

El Salvador halkının mücadelesi yükseliyor

● El Salvadorda devrimci demokratik güçlerin ortak mücadelesi sağlanırken, ABD'nin ülkeye askeri müdahale hazırlıkları artıyor. El Salvador Komünist Partisi Orta Amerika'daki tüm yurtsever güçleri ABD'nin saldırganlığına karşı koymaya ve tüm dünya ilerici güçlerini müdahaleye karşı çıkmaya çağırdı.

El Salvador'da halk güçlerinin mücadelesi yükseliyor. Buna karsılık emperyalizm ve desteğindeki gerici güçlerin saldırısı da artıyor. Son günlerde, ABD'nin ülkeye doğrudan müdahale hazırlıkları artarken, Hristiyan Demokrat destekli askeri cuntanın yeni baskıları, pekçok insanın öldüğü sokak çatısmaları, polis ve faşist örgütler tarafından yapılan katliamlar sürdürülüyor. Bu arada San Salvador Baspiskoposu Oscar Romero öldürüldü. Romero, bir süre önce ABD Devlet Baskanı Carter'a bir mektup göndererek Salvador'da insan haklarını korumanın en iyı yolunun bu ülkeye silah satılmaması olduğunu söylemis. ABD'nin Salvador'a askeri, ekonomik ve politik olarak doğrudan ya da dolaylı karışmamasını, Salvador halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesine olanak sağlanmasını istemişti.

ABD'nin, uzun yıllar Paraguay diktatörü Stroessner'in danışmanlığını yapan Robert White'ı ülkeye elçi olarak tayin etmesinin ardından cok sayıda Pentagon, görevlisi El Salvador'a gönderildi. Bunların ülke ekonomisini denetim altında bulunduran 14 ailenin özel «koruyucuları» ile birlikte devlet kuvvetlerini de eğitmek üzere gönderildiği bildiriliyor. Sözü edilen özel «koruyucular» arasında ABD, Guatemala'dan gelen, ayrıca Somoza yanlıları ve karşı-devrimci Kübalıların oluşturduğu kiralık askerler bulunuyor. Pentagon görevlileri bunların yanında Ulusal Güvenlik Örgütü (ANSESAL), Ulusal Muhafızlar, polis ve gümrük, hazine görevlilerinin eğitimi, ordunun Karşıayaklanma Okulu gibi kurumlarda görev yaptığı bildiriliyor. Diğer taraftan bu özel kuvvetler ve devlet kuvvetleri için haftalardır Miami ve Guatemala'dan gemilerle ABD silahlarının gönderildiği, ayrıca İlopango Uluslararası Havalanının sivil hava trafiğine kapatılarak askeri üsse dönüştürüldüğü ve bu havaalanına karşıayaklanmayı önlemek üzere ABD helikopterlerinin sürekli yardım getirdiği açıklandı. ABD'nin Guatemala ve Honduras müdahale hazırlıkları da artıyor.

Son gelişmeler üzerine bir açıklama yapan El Salvador Komünist Partisi ABD'nin ülkedeki halk hareketini bastırmak üzere askeri müdahale planları yaptığını belirtti. Washington'un ülkedeki bunalıma hic bir çözüm getiremeyen ve getiremeyecek cuntayı siyasi, ekonomik ve askeri olarak desteklediğini açıkça belirttiğine yer veren El Salvador Komünist Partisi ABD hükümetinin Salvador halkının silahlı direnisini «aşırı sağ ve sol güçlerin yarattığı karışıklık» adı altında bastırmaya uğraştğını açkladı.

Komünist Parti Orta Amerika'daki tüm yurtsever güçleri ABD saldrganlığına karşı mücadele etmeye ve tüm dünya ilerici kamuoyunu müdahaleye karşı çıkmaya çağırdı.

Bu gelişmeler yeralırken El Salvador'da devrimci demokratik güçlerin ortak hareketi konusunda anlaşma sağlandı. El Salvador Komünist Partisi, Farabundo Marti Kurtuluş Güçleri, Ulusal Direniş Silahlı Kuvvetleri, Devrimci Halk Ordusu arasında sağlanan anlaşma aynı zamanda kitlesel örgütlere de uzanıyor. Gelişmeleri haber veren Küba KP Merkez yayın organı Granma gazetesi El Salvador'da devrimci durumdan sözederek, devrimin tek gerçek alternatif olduğunu belirtti.

El Salvador'da halk güçlerinin mücadelesi zafere ulaşacak.

Çad'da çatışmalar

Geçtiğimiz günlerde yüzlerce kişinin ölümüyle sonuçlanan çatışmalardan sonra Çad'da gerginlik devam ediyor. Bir Orta Afrika ülkesi olan Çad, 1 Ekim 1960'da bağımsız cumhuriyet ilan edilmişti. 20 yüzyılın başlarında Fransız sömürgesi olan Çad, bağımsız cumhuriyet ilanından sonra iç çatışmalardan kurtulamadı. Bunda sömürgecilerin din, ırk ve kabile ayrımını körüklemeleri önemli bir rol oynadı.

Çad uranyum yataklarına ve petrol kaynaklarına rağmen dünyanın en fakir 25 ülkesi arasında yeralıyor. Petrol aranması konusunda ABD petrol tekellerinin yanında Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası Çad'a borç vermeyi kabul etti. Yapılan anlaşma ile Çad, petrolün çıkarılmasından sonra, petrol satışından yüzde 12,5, likid gaz satışından yüzde 5 pay alacak.

Hükümet kuvvetleri ile Çad Ulusal Kurtuluş Cephesi (FROLİNAT) arasında uzun yıllar süren silahlı çatışmalar 1978'de Cephe'ye bağlı orduların kuzeydeki Fada ve Faya-Largeau'yı ele geçirmesi ile yeni bir aşamaya vardı. Silahlı kuvvetler komutanı General Felix Malloum'un Fransa'ya yardım istemeye giderken, çatışmalar sürdü ve ülke ikiye bölündü. Kuzeydeki çöl ve dağlık alanı elinde bulunduran FROLİNAT'ın askeri başarılar kazanmasıyla güneydeki verimli topraklarda da etkisi arttı. Daha sonra Ağustos 1978'de FROLİNAT lideri Habre ile General Malloum arasında varılan anlaşmayla Malloum Devlet Başkanı ve Habre Başbakan oldu. Ama çatışmalar durmadı. Uzlaşma sağlanması yolunda gelişmeler engellendi. 1979'da süren çatışmalar Mart ayında tarafları nve komşu ülkeler olan Nijerya, Libya, Kamerun, Nijer ve Sudan yetkililerinin katılmasıyla ateşkes ilanıyla sonuçlandı ve Malloum ve Habre varılan anlaşma gereği görevlerinden ayrıldılar.

Ancak Çad'daki çatışmalar geçtiğimiz hafta yeniden şiddetlendi. Devlet Başkanı Oueddei Goukouni ile Savunma Bakanı olan Habre taraftarları arasındaki çatışmalarda yüzlerce kişi öldü. Ülkede gerginlik sürüyor.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Doğanın korunması devlet politikasıdır

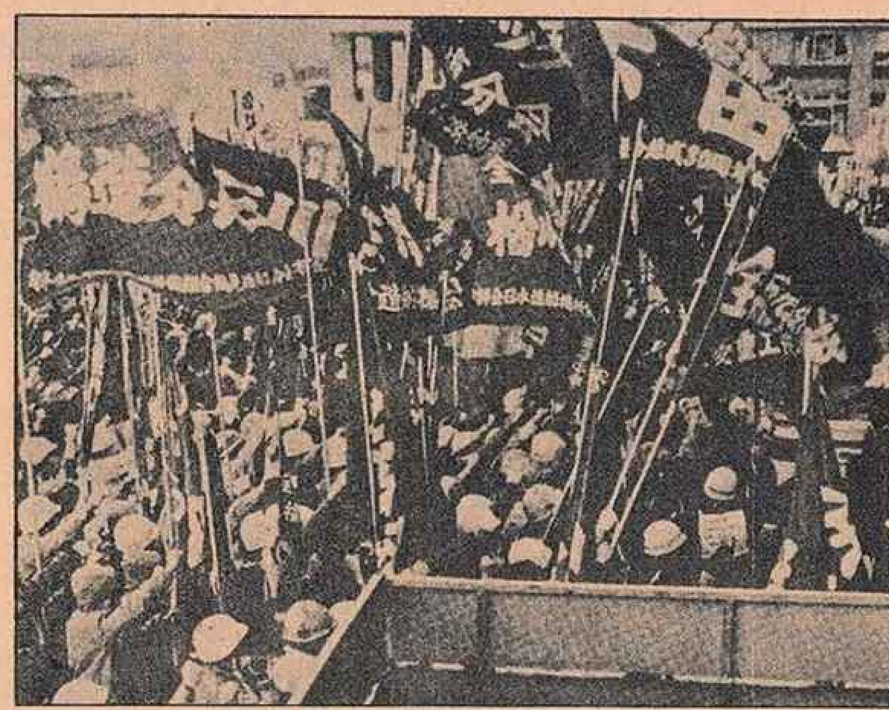
Sosyalist ülkelerde doğanın korunması devlet politikası olmuştur. Doğal kaynakların insanlığın yararına kullanımı ve doğal kaynakların korunması merkezi ekonomik planlarda ve her düzeydeki kuruluş ve idarelerde ele alınmaktadır. Endüstriyel ve diğer artıkların doğaya ve insanlara zarar vermeyecek şekilde yokedilmesi, doğal kaynakların, toprak, su, orman kaynaklarının korunması konusunda bilim adamlarınca geliştirilen incelemeler başarıyla uygulanmaktadır. Teknolojik ilerleme, enerji ve kimyasal sanayi dallarının gelişmesi, kentlerin büyümesi, motorlu taşıtların çoğalması vb. ile gelen yeni sorunların çözümü için sürekli araştırmalar yapılmaktadır.

Yalnız başına dünyanın toplam sanayi ürününün yüzde 20'sini gerçekleştiren Sovyetler Birliği'nde hava kirliliği sorunu olmamasına karşılık hava kirliliği sorununun nasıl çözümlenebileceği konusu araştırılmaktadır.

Yine insanların yaşama koşullarını daha da iyileştirmek için ve doğal kaynakların korunması için çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Örneğin kentler kurulurken, insanların yaşadığı yerlerle işletmeler arasında yeşil alanlar yaygınlaştırılmaktadır. Moskova'da 175.000 hektarlık bir park ve yeşillik alanı vardır.

Doğanın korunmasında bu ülkelerde yaşayan halkların da aktif katkısı sözkonusudur. Sovyetler Birliği'ndeki cumhuriyetlerde 35 milyon üyesi vardır. Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde son dört yılda 80 bin doğayı koruma projesinde 4,5 milyon kişi görev almıştır. Sosyalist ülkeler arasındaki işbirliği sosyalist olmayan ülkelerle de gelişmektedir.

1962'de Moğolistan Halk Cumhuriyeti'nin önerisiyle Birleşmiş Milletlerde kabul edilen Ekonomik Gelişme ve Doğanın Korunması kararı kabul edilmişti. Daha sonra Birleşmiş Milletler'de ve Helsinki'de kararlar alınmıştır. Yine sosyalist ülkeler, tüm dünyada silahlanma harcamalarında yapılacak bir kısıtlamanın maddi olanak, bilim ve teknik uzmanlarının bu konuda daha yoğun çaba sarfetmesini getireceğini ve bunun doğanın korunmasına büyük katkıda bulunacağını vurgulamaktadır.

Japonya'da işsizliği protesto gösterileri sürüyor.

Kapitalist ülkelerde işsizlik yaygınlaşıyor

Kapitalist ülkelerde işsizlik hızla yaygınlaşıyor. 1979 yılında hızla artan işsiz sayısının 1980 sonuna kadar rekor düzeye varacağı belirtiliyor. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyesi 24 ülkede 1980 yılında kalkınma hızının sıfır olacağı ve işsiz sayısının 20 milyona varacağı bildiriliyor. Bu sayı Batı'nın aktif nüfusunun yüzde 6,5 kadarını oluşturuyor. Sanayileşmiş kapitalist ülkelerde 1980 sonunda işsizlere 3 milyon yeni işsizin katılacağı belirtiliyor.

OECD ülkelerinde 1979'da 32.000 milyon dolar olarak tahmin edilen ödemeler dengesi açığının 1980'de en az 65.000 milyon dolara ulaşacağı tahmin ediliyor. Buna göre işsizliğin özellikle etkileyeceği ülkeler arasında, işsiz oranının yüzde 9'luk bir artış göstereceği kaydedilen İspanya ve yüzde 8'lik bir artışla İtalya bulunuyor.

İşsizliğe karşı kapitalist ülkelerde işçi sınıfının mücadelesi yükseliyor. İngiltere'de çelik işçilerinin 1926'dan bu yana ilk büyük grevi sürerken, bu grev, ücret artışının yanısıra, bu endüstride istihdamda, üçte bir oranında kısıtlamaya gidilmesine karşı mücadeleyi yükseltiyor. Bu mücadele karşısında işçi düşmanlığını sürdüren Thatcher, «seçimi kaybetmek pahasına da olsa kamu harcamalarını kısıtlamayı, sendikaların isteklerini sınırlama ve sosyal güvenlik harcamalarını azaltmayı öngören programımızı uygulayacağız» diyor. Ancak Thatcher hükümetinin durumu her geçen gün daha kötüleşiyor.

Japonya'da işsizlik hızla yayılırken, Japon işçilerinin karşı direnişi de yükseliyor. Son olarak gemi yapımında çalışan 270 bin işçiden 100 bininin işine son verilmesi işçiler gösteriler yapıldı.

Barış ve Sosyalizm

Zafer Latin Amerika Halklarının Olacak

ABD emperyalizmine karşı Latin Amerika halklarının mücadelesi yükseliyor. Ve bu mücadelenin kazandığı başarılar karşısında ABD emperyalizmi gerilerken, tüm saldırganlığını da ortaya koyuyor.

ABD emperyalizmi için Latin Amerika artık eskisi gibi rahatlıkla at oynatabileceği bir alan değil. Bir yandan Latin Amerika halklarının yükselen mücadelesi, diğer yandan dünya sosyalizm ve barış güçlerinin Latin Amerika halklarıyla güçlü dayanışması ABD'nin bölgede doğrudan saldırılarını engelliyor. Bu nedenledir ki, desteklediği faşist, gerici yönetimlerin kaçınılmaz sonu geldiğinde onları terketmekten geri durmayan ABD emperyalizmi, daha işi bu noktaya getirmeden, tekellerin çıkarına zarar getirmeyecek yeni formülasyonlar öneriyor. «İnsan hakları» kampanyasına paralel olarak Latin Amerika ülkelerinde «özgürlük»ten yana olduğunu belirtmek durumunda kalması da bunu gösteriyor. Ancak Beyaz Saray'ın «insan hakları» havariliği, silah tekellerini huzursuz etmiyor değil. Kendileri için en uygununun askeri diktatörlükler olduğunu söyleyerek, Carter'ı güç durumda bırakıyorlar.

Bu «insan hakları» şampiyonluğuna eşlik eden «Latin Amerika'da özgürlük» politikası ABD emperyalizminin desteklediği faşist, gerici Latin Amerika yönetimlerini de rahatsız ediyor. Bir gün Somoza ya da Şah örneği ortada bırakılıvermek tehlikesi karşısında birtakım güvenceler istiyorlar. Nitekim ABD'nin yapacağı askeri ve ekonomik yardımı ülkede «insan haklarına» saygı gösterilmesi koşuluna bağlamak istemesi üzerine Arjantin, Brezilya, Guatemala, El Salvador, Uruguay ve Şili yöneticilerinin buna karşı çıkması ve ülkenin içişlerine müdahale olarak görmesi bunu gösteriyor.

Ancak emperyalizmi tehdit edenlerin başında hiç kuşkusuz Latin Amerika'da gelişen ve güçlenen işçi sınıfı geliyor. Emperyalizme bağımlı olarak Latin Amerika ülkelerinde gelişen kapitalist ilişkiler 1970'lerin ortalarında toplam Latin Amerika nüfusunun «yüzde 64'lük bir bölümü proleterleşmiştir. Bu gelişen ve güçlenen işçi sınıfı, emperyalizmin korkulu rüyası bugün.

Latin Amerika'da halkların yüzyıllardır süren baskıya, sömürüye karşı direnişi bugün de yükseliyor. Hiç kuşku yok ki, bu mücadelede Küba, Şili ve Nikaragua'nın önemli bir yeri var. ABD emperyalizminin birkaç yüz mil ötesinde Küba sosyalizm bayrağını dalgalandırırken, Latin Amerika halklarının gelecekteki yolunu gösteriyor. Şili, emperyalizmin Latin Amerika'da çıkarlarını korumak üzere yapabileceklerini ve aynı zamanda mücadele deneyini getiren bir örnektir Latin Amerika halklarının. Ve nihayet Nikaragua, ABD emperyalizmine son olarak indirilen ağır bir darbedir. Ama ABD emperyalizmi Nikaragua üzerindeki hesaplarından henüz vazgeçmemiştir. Bugün El Salvador'a yönelik saldırı planlarında Nikaragua'da da hesaplanmaktadır. El Salvador'daki mücadeleyi bastırırsa, Nikaragua'da da kaybettiklerini geri alabileceğini hesaplamaktadır.

Latin Amerika'nın yüreği bugünlerde El Salvador'da daha güçlü çarpmaktadır. ABD, El Salvador'da halk güçlerinin zaferini Honduras ve Guatemala'nın ve diğerlerinin izleyebileceğini bilmektedir. Ve şimdi askeri müdahale için fırsat kollamaktadır. Ama El Salvador ve Latin Amerika halkları ABD emperyalizmine karşı kararlı mücadelelerini yükseltecek ve kazanacaklardır.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

KİTAP

«Yarın Bizimdir Yoldaşlar»

Geçtiğimiz yılın sonunda Sanat Emeği Yayınları arasında çıkan roman, Manuel Tiago imzasını taşıyor. Portekiz komünistlerinin engin deneylerine yaslandırılmış olan kitabın yazarının gerçekte kim olduğu bilinmiyor ve büyük olasılıkla bu adın takma olduğu, Avante Yayınevi tarafından açıklanıyor: «Yazarın kim olduğunu bilebilecek kişilere baş vurduk. Bu girişimlerimiz başarısız kaldı. Böylece ,tıpkı romanın sayfalarındaki kişiler gibi, yazar da bizler için 'bilinmeyen bir kahraman' olarak kaldı.»

Ama, gerek romanda yansıtılan hayatın, gerekse çizilen kişilerin, bilinen bir gerçeklikten yola çıktığı, romanın tümüyle gerçek hayattan edinilmiş gözlemlere dayandığı açık. Öylesine açık ki, Parti yaşamında görülebilecek aksaklıklar, başarılar, onları yaşamış olan bir partilinin deney birikimi, gözlem gücünü yansıtıyor. Romanda karşılaştığımız tüm kişiler, parti yaşamında yanıbaşımızda buluverdiğimiz tipleri canlandırıyor.

Sosyalist gerçekçi romanlarda, yer yer yazarın önceden belirlediği, teorik çerçeveden yola çıkarak anlattığı tipler görülür. Kişiler, hayatlarıyla, kimi teorik doğruları daha derinliğine göstermek için çizilirler. Nitekim, bu nitelikte olan tiplerin yüceltilmiş ve şematik oldukları, gerçek hayatta, romanlardaki tüm özellikleriyle kendilerini bulmanın güç olduğu gözlenir. Okur da onlara karşı bir özlem uyanır.

Oysa, «Yarın Bizimdir Yoldaşlar»daki tüm insanlar, iyi bir edebiyat eserinin temel niteliğini, somut, elle tutulur hayat sahnelerinden, genel ve karakteristik olana yükselişi örnekliyor. Ancak günlük yaşantının yavanlığı eserde başarılı bir biçimde aşılmıştır. Yazar, insanları dönüştüren gerçekliğin belirleyici öğelerini, çarpıcı yanlarını ustalıkla seçmiş, roman, baştan sona soluk kesici, ama hiçbiri olağanüstü nitelik taşımayan olaylar bütünlüğüyle örülmüştür. Tümüyle partililerin yaşamını, gerçekliği ve anlatımı hiç zorlamadan sergileyen romanda, gerçeğin dışında duran, kusursuz yada tümden yanlışlara batmış bir kişi yoktur. Bu yönüyle, 12 Mart sonrasında siyasal konulara daha bir istekle girmiş bulunan edebiyatımızın tüm türleri için sağlıklı bir örnek getirdiği söylenebilir.

Romanda, kariyerizm ve oportünizmin, işçi sınıfı partilerinin çalışmasında görülen her türlü hastalık belirtisinin gerçekçi tasvirinin yanısıra; alçakgönüllü, disiplinli bir özveri ve bilincin de gerçekçi anlatımını, sayfalar sürecek olayların ince ayrıntılarla dile getirilmiş biçimini buluyoruz. Romanda anlatılan olaylar içinde daha bir anlam kazanan, çok bilindiği ve uygulandığı da sanılan bir olguya ve buna benzer pek çok gerçeğe ışık tutulduğunu göstermek bakımından kimi alıntılar yapmakta yarar var: «Partide senhorlar ve niteliksiz işçiler yoktur. Merkez Komitesi üyesi olsun, birincil örgüt üyesi olsun, partinin ve partililerin güvenliğini savunmak istisnasız herkesin aynı ölçüde görevidir. Herkesin parti disiplinine aynı ölçüde uyması gerekir. Tekrar ediyorum, istisnasız herkesin.» (Sayfa: 232)

Gerçekten de, özel hayatını Parti yaşamından ayrı düşünen, bunu doğal bir hak olarak gören, ama bu hakkını kullanırken Parti için oluşacak sakıncaları pek önemsemeyen kimi sosyalistlerin tavrına açıklık getiren bu cümleler, didaktik bir eserde şöyle bir okunup geçilebilir. Ama Merkez Komite üyesi Vaz, bunu içinde ve öyle canlı söylüyor ki, bir partilinin kafasına çakılmaması ve kendi tavrını bir özeleştiriden geçirmemesi imkânsız hale geliyor.

Çoğu kez, yeni görevler için kadro bulamamaktan yakınanların haksızlığını, bizzat kendi deneyimiyle gösteren Paulo'nun şu sözleri ise son derece öğretici: «İnsanlar var. Gerekli olan sadece onları bulmak, onlara yardım etmek ve kendilerini gösterme olanağı vermek.» (s. 360)

Aslında roman, bu ve benzeri yüzlerce hayat dersini içeriyor, kimi bölümlerinin tekrar tekrar okunmasını gerekli kılıyor... Romanın sayfalarında desenleri de sergilenen CUNHAL'in, eserin başına alınan sözlerinde açıkladığı gibi, zafer gününün yaklaşmasında insana kalıcı bilinç götüren romanlardan biri olan YARIN BİZİMDİR YOLDAŞLAR'ı okumakta gecikmemek, her partili ve sempatizanın mutlak görevidir.

Bulgaristan Barış, Yumuşama ve İşbirliği Yolunda

Geçtiğimiz ay içinde Habora Yayınlarınca basılan kitap, Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı TODOR JİVKOV'un 11 şubat 1980 günü Vatan Cephesi oturumundaki konuşmasından oluşuyor.

Eserde Bulgaristan'ın 1979 yılı gelişme planının başarıyla uygulanması sonucunda halkın hayat seviyesinin daha bir yükselmesi ve bunun, «ülkedeki milyonlarca insanın içsel inancı» olan Yeni Ekonomik Mekanizma ile sağlandığı belirleniyor.

Daha sonra, uluslararası durumun bâzı sorunları üzerinde durulan eserde, «Yumuşama, bütün halklara aynı ölçüde yararlıdır» denilerek, barışın korunması ve soğuk savaşın aşılmasıyla halkların sağladığı kazanımlar ve bunda, SBKP ile sosyalist sistemin, dünya barış güçlerinin oynadığı etkin role ışık tutuluyor. Dünya barışını bozmaya yönelik ABD girişimleri ile ABD'ye paralel düşen milliyetçi, hegemonyacı Çin yönetiminin gerici emellerine de değinilen eserde, dünya barışının korunmasında en büyük katkının Sovyetler Birliği'ne ait olduğu vurgulanıyor.

Konuşmada, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin komşularıyla işbirliği ilkeleri ve ilişkileri de açıklanarak, «Balkan ülkeleri arasında güven ve dostluk ilişkilerinin gelişmesinde» Bulgaristan'ın katkıları değerlendiriliyor.

Acilen baskıya yetiştirilme nedeniyle çeviride kimi pürüzlere rastlanmakla birlikte, kitabın BHC'nin dış politikasına tam bir açıklık getirmesi bakımından büyük bir boşluğu doldurduğu söylenmelidir. Tüm sosyalistler için olduğu kadar, barış güçlerince de okunmasını gerekli gördüğümüz bu kitabı gecikmeksizin okura ulastıran Habora Yayınevi'ne teşekkür borçluyuz.

Ne Mutlu...

Zeynep KARABEY

Göğüslerine çirkin görünüşlü, biraz kalkan biraz zırh karışımı deniz kaplumbağası kabuklarını geçirmişler. Yüzlerinde, Paris bitpazarından toplanma savaş artıklarının ürünü çirkin yine ama çok güzel maskeler... Kimi zaman tuhaf sesler çıkarıyorlar. Bir uzay yaratığı ile bir sırtlanın belki çıkarabileceği sesler. Hırlıyorlar mı desem, homurdanıyorlar mı? Tepelerinden aşağı, sahnelerin şimdiye dek gördükleri en garip ama yine de en güzel dekor-perde sallanıyor. Kimi zaman altına girip rap-rap yürüyorlar, kimi zaman bir deliğinden başlarını çıkarıp izleyenlere sesleniyorlar, kimi zaman ardından gürültüler yapıp savaş, ayaklanma canlandırıyorlar.

Adamın biri —bu adam sömürücü, derebeyi bir valiyi canlandırıyor— en büyük boyundan otomobil lastıklerinin içine girmiş. Bacaklarındaki lastikler daha küçük, gövdesindekiler herhal traktör lastiğidir. Pek büyük, pek şişman. Adam şişine şişine, sıçraya hoplaya yürüyor, lastiklerin içinde.

Yine en büyüklerinden bir lastiğin içinde kimi zaman yuvarlanan, kimi zaman oturan, bazen de bir yanından girip ötekinden çıkan oyuncu bir yandan da anlamlı bir şarkı söylüyor. (Salondakiler her ne kadar soğuktan zaten sırıtmışlarsa da tüm bunlar yüzünden de keyifli keyifli gülümsemekteler bu arada).

Sömürgen derebeyinin koruyucuları deniz kaplumbağalarının kabuklarına arada-bir iri demir pençelerini vurarak öfkelerini belirtiyorlar. Bunlar genellikle konuşmayı pek bilmiyorlar. Ancak «büyükleri» konuşabiliyor. Küçükleri hırıldıyor çığlık atıyor ya da pençeleri ile gövdelerini tırmalıyor...

....

Sizlere, İstanbul'da, seks filimleri oynatılan bir sinema salonunda, her gece dolu oynayan bir oyundan görüntüler vermeye çalıştım: Dostlar Tiyatrosunca sahnelenen, Paris'te yaşayan Türk sanatcısı Mehmet Ulusoy'un yönettiği, Brecht'in yapıtı «Kafkas Tebesir Dairesi».

Öykü sanırım her halk kültüründe benzerine rastlanabilen bir öyküdür: Zengin kadın biricik yavrusunu malı, mülkü, giysini peşinde kosarken telaslı bir kaçış sırasında unutur gider. Yoksul genç kız, bir yığın tehlikeyi göze alıp bebeği bağrına basar. Onun uğruna birçok şeyden yoksun kalır. Sevgilisinden, güvenlikten, hatta yiyip-içmekten. Onu büyütür, çeşitli sıkıntılara göğüs gererek. Sonra birgün varsıl kadın, göz diktiği mirasın tek koşulu bebek olunca çocuğun peşine düşer. Onu geri almak ister. Avukatları «gözü yaşlı ananın» çocuğuna kavuşması gerektiğini savunurlar. İki kadın yargıcın karşısına gelir. Yargıç, çocuk üzerinde kimin hakkı olduğunu kestiremeyince ortaya bir çember çizer. Çocuğu içine koyar. Kadınlara «Asılın çocuğun kolundan, kim çemberin dışına çekebilirse çocuk onun olacak...» buyurur. Gerçek ana, çocuk kendine gelsin, paralar onun olsun diye asılır koluna. Ama onu bakmış büyütmüş olan kadın acır çocuğa. Koluna asılıp da canını acıtmak istemez. Salıverir, çocuk ötekine gider. Yargıç kararını verir: Cocuk ona bakan büyüten, ona acıyıp canını yakmaktansa yitirmeyi göze alan kadında kalacaktır.

Bu öykü ninelerimiz dedelerimizce belki de böyle değil de, «Kadı, 'bana bir bıcak verin... Çocuğu ikiye böleceğim, yarısı senin, yarısı onun'... dedi» diye anlatılmıştır. Ama ana konu aynıdır. Gerçek sevgi, emek verilen şeye duyulan gerçek bağlılık... Çıkar gözetmeden sevebilmek.

Mehmet Ulusoy, Türkiye'de daha önce Ali Özgentürk ile yaptığı sokak tiyatroları deneyi dışında, iik kez bir oyun sahneye koyuyor. Ulusoy, Paris'te, sahnede yaptığı «tiyatro devrimleri» ile beğeni kazanmış, Fransız hükümetinden yardım görerek «Özgürlük Tiyatrosu» (Théâtre de Liberté) kurmuş bir sanatçımız. Ulusoy'un nerede bir demecini görseniz aynı tümceleri yinelediğini okursunuz. «Ben tiyatroyu Türkiye'de öğrendim. Ben bir Türk tiyatrocusuyum. Yaptığım da Türk tiyatrosudur...»

Ulusoy, evrensel tiyatroya Türk tiyatrosundan sesler götürdüyse, iyi yapmıs bu isi. Sahnede bir yönetim özgürlüğü buram buram kokmakta. İnsanca, insan yapısına en uygun, insan heyecanını en iyi yansıtan bir yöntem uyguluyor Mehmet Ulusoy. Bu yöntemi, Brecht gibi bir ustanın «Kafkas Tebesir Dairesi» gibi bir yapıtında, Kuzgun Acar gibi bir saantçının maskları, Metin Deniz'in yaratıcılığını beceriyle kullandığı dekorları, Dostlar Tiyatrosu elemanlarının başarılı oyunu ile uyguladı mı, gerçek bir tiyatro çıkıyor karşınıza. Tekniğin ağır bastığı görsel sanatlar ortamında, tiyatro-

Devamı s. 5, sü. 7'de

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu-İstanbul Tel: 28 27 41 Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

İşçi sınıfımızın başarısı

Baştarafı s. 1'de

dikal örgütlerine saldırıyorlar.

TRT ekranlarında, mikrofonlarında işveren örgütlerine saatleri ayıranlar, burjuva basında rotatifleri grevlere saldırmak için döndürüyorlar.

Burjuvazi bu saldırısını sürdürürken, işçi sınıfının ekonomik demokratik mücadele alanlarında yenilgiye uğrattığı takdirde siyasi alanda da bütün demokrasi güçlerini zaptürapt altına almanın yeterli koşullarını yaratmış olacağını bilmektedir.

Ekonomik ve toplumsal çıkmazı derinleştikçe saldırganlığı daha da artan tekelci sermaye, kendi çıkış yolunu demokrasi güçlerini her alanda ezmekte görmektedir.

Bu gelişmeler karşısında demokrasi güçlerinin siyasi ve sendikal örgütlerinin sorumlulukları ve somut görevleri daha net bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Hayatın kendisi bizzat bu görevleri belirlemektedir.

Bugün metalurji, tekstil, havayolu işçilerinin grevleri sürmektedir. Cam işçileri greve hazırlanmaktadır. Diğer işkollarındaki sözleşme görüşmeleri, tekelci sermayenin işçi sınıfına yönelik politikasını yürütmekle görevli bugünkü iktidarın tutumu nedeniyle hızla uyuşmazlığa gitmektedir. Önümüzdeki aylarda onbinlerce işçinin greve başlaması kaçınılmaz olacaktır.

Başta sosyalistler olmak üzere bütün demokrasi güçleri bu gelişmelere karşı en etkin bir biçimde hazırlıklı olmak durumundadırlar. Şu anda sürmekte olan grevler ve bu grevlerin yürütümünde gerçekleştirilen dayanışma önümüzdeki güç günlerin sorunlarının ne denli olumlu [illegible] yabileceğimizin de göstergesi olacaktır.

Başlamış ve başlayacak olan grevlerin burjuvazinin bağrında en derin gedikleri açması ancak ve ancak devrimci, demokratik, ileri bütün güçlerin en geniş ve en etkin dayanışması ve mücadelesi ile gerçekleşecektir. Demokrasi güçlerinin en etkin bir biçimde işçi sınıfımızın yanında yeralması, maddi dayanışmanın yanısıra burjuvazinin ideolojik, politik ve ekonomik saldırılarına karşı birlik içinde karşı koyması başarının ve daha ileri mevzilerin kazanılmasının güvencesi olacaktır.

Bu başarının kazanılmasında işçi sınıfımızın ve emekçi halk güçlerimizin siyasi örgütlerine önemli görevler düşmektedir. İşçi sınıfımızın gittikçe sertleşen mücadelesi, demokratik birliğin en geniş biçimde gerçekleştirilmesinin maddi temellerini oluşturmaktadır. İşçi sınıfımızın politik örgütleri bu gelişen koşulları en iyi biçimde değerlendirmek zorundadırlar.

Yine bu aşamada, işçi sınıfımızın ileri sendikal örgütü DİSK' in demokrasi güçleriyle ve onların siyasi temsilcileriyle etkin bir dayanışma içine girmesi, Türk-İş ve bağımsız sendikaların üyeleri de dahil olmak üzere en geniş işçi kitlelerini harekete geçirmek üzere merkezi çalışmalarını yoğunlaştırması gerekir.

TSİP GYK

Baştarafı s. 1'de

Selimiye'deki 1. Ordu Komutanlığının bulunduğu binada yapılan duruşmaya TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu ile Genel Yönetim Kurulu üyeleri ve avukatları olarak da Halit Çelenk, Gülçin Çaylıgil, Rıza Eremsoy ve Akay Sayılır katılmışlardır.

Duruşmada sanık avukatlarının 5. Ağır Ceza Mahkemesin'in davayı sıkıyönetim askeri mahkemesine gönderirken verdiği görevsizlik kararı arasındaki [illegible] değinerek yaptıkları itiraz Mahkeme heyeti tarafından kabul edilmiş ve dava 5. Ağır Ceza Mahkemesine eksiklikleri tamamlanmak üzere geri gönderilmiştir.

Hürcam-İş

Baştarafı s. 1'de

iki çocuklu bir işçi ailesinin geçinebilmesi için eline en az 20 bin liranın üzerinde net ücret geçmesi gerektiğini belirtmişti. Ancak, şubat devalüasyonuyla yüzde yüz oranında artan hayat pahalılığı karşısında Kuşçulu kendi işverinde çalışanlara düşük bir ücret zammı vermektedir.

Tem Cam otocam fabrikasında tarafların anlaşmaması üzerine grev hakkı doğmuştur. Buna rağmen sendika greve girmeden önce işverenle son bir görüşme yapabileceğini bildirmiştir.

Tahtakale resmiyet kazandı:

Baştarafı s. 1'de

takale fiilen Merkez Bankası'nın işlevlerini görüyordu. Merkez Bankasına işlevlerini iade etmek ise devletin her isteyene resmi kurdan döviz verebilecek hale gelmesiyle mümkün. Demek ki bu konuda umut kesilmiştir. OECD, IMF vesaire yardım ve kredilerinin bunu sağlayacak düzeye gelemeyeceğini iktidar teslim etmiştir. Bunun kanıtı gayri resmi Merkez Bankası yetkililerinin artık resmen Tahtakale'ye tanınmasıdır.

Tahtakale milyonerlerinden Banker Kastelli adıyla faaliyet gösteren Cevher Özden'e TC Merkez Bankası tarafından döviz bulundurma, döviz satma, döviz satımına mesnet teşkil edecek döviz alım bordrosu düzenleme yetkisinin verilmesinin izahı bundan başkası değildir.

Bu sonuç Türkiye'de ekonominin alın yazısını da büyük ölçüde açığa vurmaktadır. Tahtakale'yi teslim almaya çalışan iktidarlar, bu kez ona teslim olmak zorunda kalmışlardır. Zaten Tahtakale, onların elinde doğmuş ve büyümüştür.

Banker Kastelli de bu mekanizmanın çocuğudur. Kendi ağzından ve bir dolmuş şoförü edasıyla kendisini kimlerin yetiştirdiğini itiraf etmiştir. «Benim için Türkiye'de iki devlet adamı vardır. Biri Ekrem Alican'dır, ötekisi de Kemal Kurdaş...» demesiyle meşhurdur. Çünkü bunlardan birincisi «Hürriyet tahvillerini», ikincisi de «tasarruf bonolarını» icad etmişlerdir. Spekülatif kazanca açık bu alanlardan da Banker Kastelli gibi «özel bankalar» türemiştir ve türemeye devam edecektir.

Eşel-Mobil

Baştarafı s. 1'de

Özcesi İşçi ücretleri bizzat tekelci sermaye tarafından belirlenecektir. Böylece sendikaların toplu sözleşme ve grev hakları beş yıl süreyle askıya alınmış olacaktır. Bu beş yıl içinde de sendikaların işlevsiz duruma getirilmesi, işçi sınıfının ekonomik mücadelede örgütsüz bırakılması gerçekleştirilmiş olacaktır.

Burjuva basın-yayın organlarının eşel mobil sistemini şirin gösterme girişimlerinin ardında bu demokrasi düşmanı amaçlar yatmaktadır. Sistem olarak kendisi tam bir anarşi olan kapitalizmde, üstelik de ülke ekonomisinin bir avuç tekelcinin denetimine terkedildiği, «serbest piyasa ekonomisinin» desteklendiği, yani fiyatların serbest bırakıldığı bir toplumda eşel mobil uygulamasının kimlere hizmet edeceğini, işçi sınıfımız ve emekçi halk güçlerimiz bilmektedirler ve böyle bir uygulamaya asla izin vermeyeceklerdir. İşçi sınıfının sendikal örgütlenmesini yoketmeyi, toplu sözlesme ve grev hakkını ortadan kaldırmayı amaçlayan böyle bir yasayı Parlamentodan geçirmeye bugünkü hükümetin ve onun ardındaki tekelci parababalarının gücü yetmez, yetmeyecektir. Büyük 15-16 Haziran Direnişi bunun tanığıdır.

Cumhurbaşkanı

Baştarafı s. 1'de

yokmuş. Elbette sorun bir layık olma sorunu değil. Partilerin ülkemize biçtikleri sosyal-iktisadi ve siyasal çevreye uyan, yakışan bir adayın bu makama getirilmesi mücadelesidir sürdürülen. Seçim için yapılan ikinci oturumda ilk iki tur için gerekli üçte iki çoğunluk arama koşulu da aşıldı. Salt çoğunluk aranarak yapılan sonraki turlarda ise Partiler dillerinin altındaki baklayı çıkarmadılar.

Adalet Partisinin istediği özgürlükleri daha da kısılacak bir ülkede Cumhurbaşkanlığı makamını kendisinin uzantısı olan bir kişilikle doldurmak. Bunun için MHP, MSP ve bazı bağımsızlarla kontenjan senatörlerinin desteğine muhtaç. Şimdiye kadar AP'nin bir aday çıkarmaması bu ittifakın henüz sağlanamamış olmasındandır. Pazarlık, hiç şüphe olmasın sadece seçilecek kişi üzerinde değil, bu kişiyi seçme karşılığında verilecek ve alınacak başka siyasal tavizler üzerinde de cereyan etmektedir. Bu pazarlıkta uyuşma sağlanınca aday da ortaya çıkacaktır. Ancak bu adayın ittifakın bütün unsurlarının oyunu alabileceği şüphelidir. Böyle bir sonuçla karşılanırsa, AP, CHP ile uzlaşmakla MHP ve MSP'yi tehdit edebilir. Buna karşılık MSP de AP'yi CHP ile uzlaşmakla tehdit etmektedir. Bu tehditlerden bir sonuç çıkmaması halinde CHP-MSP mihverine dayanan bir ittifak denemesi olasıdır. Ancak bu ittifak birinci ittifaktan daha zayıf bir şansa sahiptir. Gerek MSP'nin bütünsel davranması, gerekse de bu ittifakın eklentilerinin uyum içinde bulunması zor bir olasılıktır. Ve eğer gelişme bu çerçevede olursa AP ile CHP yönetiminin uzlaşmasının yolu açılabilir.

Politikasını AP'yi demokrasi konusunda «ehlileştirmeye» göre saptamış olan CHP bu ham hayaliyle AP'ye kolayca teslim olabilir. CHP üyelerinin tamamı böylesi bir teslimiyete razı olmasa bile AP-CHP dışındaki desteklerle sonuç alınabilir.

Parlamento'daki bugünkü sınıfsal yapı ve siyasal dengelerden çıkacak Cumhurbaşkanının ise demokratik hak ve özgürlükler konusunda çok duyarlı bir vazife anlayışı içinde bulunmayacağını söylemek ise pek kehanet olmaz.

15 bin Tekstil işçisi grevde

yim, Kabakları, Herboy Çamaşır, Karamürsel, Sevil Triko, Halit Torolsan Boya, Testaş, Hisar İplik, Konfor Yay Yatak, Mısırlı Triko işyerlerinin de eklenmesiyle 40'a ulaştı.

Grevlerin yaygınlaşmasıyla ilgili olarak bir basın toplantısı yapan TEKSTİL Genel Başkan Vekili Süleyman Çelebi şunları söyledi:

«Grevlerimiz yaygınlaşarak sürerken, TEKSTİL grevlerine ve işçilerine yönelik baskı ve engellemeler de artmaktadır. Bilindiği gibi Sendikamız Genel Başkanı Rıdvan Budak hakkında, grevimizin başlayacağını ilan eden açıklamanın hemen ardından verilen tutuklama kararıyla, Genel Başkanımız şu an İzmir'de tutuklu bulunmaktadır. Genel Başkanımız Rıdvan Budak'ın tutuklanması, son zamanlarda özellikle yoğunlaşan sendika ve demokratik örgüt yöneticilerini tutuklayarak işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın yükselen ekonomik-demokratik mücadelesini sindirme, zaten kısıtlı olan demokratik ve sendikal hak ve özgürlükleri daha da kısıtlama gayretlerinin bir örneğidir. Yine grev yerlerimizde arkadaşlarımız çeşitli baskılarla karşılaşmakta, keyfi gözaltına alınmalar, pankart toplatmalar sürmektedir. Burada Anayasa güvencesi altındaki toplu sözleşme ve grev hakkımıza yönelik bu saldırıları protesto ediyor, Genel Başkanımız Rıdvan Budak'ın derhal serbest bırakılmasını, TEKSTİL grevleri ve işçilerine yönelik anti-demokratik baskı ve engellemelere son verilmesini talep ediyoruz.»

Çelebi basın toplantısında ayrıca TRT'nin TEKSTİL Sendikası açıklamaları üzerindeki sansürünün sürdüğünü, buna karşılık tekstil işverenlerinin demeçlerine uzun uzun yer verildiğini belirtti. Halit Narin'in tekstil işçisine 28 bin lira verdiğini söylediğini ve bunun gerçek dışı olduğunu belirten TEKSTİL Genel Başkan Vekili, tekstil işçisinin ortalama net aylık ücretinin 3500 lira olduğunu söyleyerek grev yerlerindeki net ücretlerin bordro örneklerini gösterdi. Çelebi basın toplantısında eşel-mobili öngören yasa tasarısını eleştirerek, bu tasarının Anayasa güvencesi altında bulunan sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakkına yöneltilmiş ağır bir saldırı olduğunu belirtti. Çelebi özetle şunları söyledi:

«Tasarının amacı «enflasyonun bozduğu gelir dağılımı ve yarattığı sosyal huzursuzluğu düzeltmek» olarak gösterilmektedir. Bunun anlamı nedir? Tasarı yasalaşırsa gelir dağılımının sürekli bir avuç sermayedar lehine değişmesi hızlandırılacak, ayni şekilde işçi ve emekçi kitleler daha fazla yoksulluğa itilecek, işçi sınıfının sendikal örgütlenmesi güçsüzleştirilecek ve işçiler daha fazla sömürü ve daha fazla baskı ile karşı karşıya bırakılacaklardır. Yine bu tasarının sendikalaşmayı ve özellikle işçi sınıfımızın ileri sendikal örgütü DİSK'e bağlı sendikaları etkisiz kılmayı hedeflediği açıkça ortadadır. İşçi sınıfımız eşel-mobil saldırısına karşı kararlılıkla direnecektir.

Yine basından öğrenildiğine göre, Başbakanlıkta oluşturulan bir komisyon, kamu ve özel kesimlerde yapılacak toplu iş sözleşmelerinin denetlenmesini planlamaktadır. Bu girişimlerin tümü, iktidarın «ekonomik önlemleri»nin birer gereği olarak sunulmaktadır. Tekellerin özlemini kararlı direnciyle boşa çıkartacaktır.»

MHP organı Hergün'ün itirafı:

Baştarafı s. 1'de

tinin lideri Strauss'un koruyuculuğuna sığınıyordu.

MHP bu tehlikeyi, ancak Ağca'yı hapisten kaçırmakla atlatabilirdi. Nitekim böyle oldu ve sosyal demokrat iktidarın da basiretsizliği araya girince Ağca kaçırıldı. Sıkıyönetim savcısının sözünü ettiği ama «açığa çıkarılamadığını» ileri sürdüğü örgüt MHP'den başkası değildi.

Bugün artık bu faşist caninin kendilerinden biri olduğunu MHP'nin yayın organı Hergün Gazetesi bile itiraf etmektedir. 27 Mart 1980 tarihli sayısında bu gazete Ağca'dan «ülkücü sanık» diye sözediyor. Başlı başına bu itiraf bile Ağca'nın arkasındaki örgütü arayanlara «ışık tutmalı», hangi iz üzerinde yürümeleri gerektiğini hatırlatmalıdır.

Ağca hapisten kaçtıktan sonra da bu örgütün himayesi altındadır. Ona hizmet etmektedir. Nitekim hizmet ettiği, kaçtıktan sonra işlediği cinayetlerle sabit olmuştur.

Binlerce katil koruyan, hiç bir meşruiyeti kalmayan, demokrasiye açıkça meydan okuyan ve çizdiği hedeflere varmak için seri halinde cinayetler işlemeyi sürdüren MHP ve yandaşı faşist kuruluşlar halkımızın gözünde açığa çıkmıştır. Ağca'nın arkasındaki örgütü arıyanlar —eğer samimi iseler— ellerindeki delillerle MHP'nin kapısını rahatlıkla çalabilirler.

Demokrasiye sahip çıkmanın önkoşulu, MHP'ye sahip çıkmamakla kalmayıp, ondan binlerce siyasi cinayet kurbanının hesabını sormaktır.

Gerçek Durum

baskı yasaları getiriliyor. Onun için Anayasa'nın köklü değişikliklere uğratılması yolunda çaba harcanıyor. Ve hattâ onun için, burjuva «yasallığı» çerçevesinde bu sağlanamazsa, faşizm kapı önünde bekletiliyor.

Ama daha önce de söyledik. Dışa bağımlı sanayinin yapısını kökten değiştirmeden, tekelcilerin ellerindeki üretim araçları, bankalar, sigorta şirketleri millileştirilmeden ve uluslararası alanda karşılıklı yarar ve eşitlik ilkelerine dayalı yeni ilişkiler kurmadan bu ve benzeri bunalımları doğuran koşulların kesin çözümüne varılamaz. Ancak, böylece kendi adlarına dilendikleri halde halkımızı temsil eder bir görünümü sürdürenler devreden çıkacaktır. Ancak böylece, köklü adımlarla, bir daha tekrar girmemek üzere ülkemiz bunalımdan çıkacaktır. Ve merkezi plan doğrultusunda, sosyalizmin üretici güçlerin önünü alabildiğine açan perspektifiyle ülkemiz kısa zamanda ileri bir ülke haline gelecektir.

Bu hedef ilk bakışta uzak gözükebilir. Ama bu hedefin hiç ufkumuzdan çıkarmadan **bugün** demokrasiyi korumak ve geliştirmek için, faşizme geçit vermemek için mücadele edersek, **bugün** işçi sınıfının öncü kolunu tek bir partide birleştirmenin gereklerini hızla yerine getirirsek ve yine **bugün** işçi-köylü ittifakı temelinde halkımızın iktidar cephesinin kurulması için adım atarsak nihai hedefin, ekmek, özgürlük ve gül günlerinin onurlu yaşamına çok da uzak olmadığımızı hemen görebiliriz.

Tektaş Ağaoğlu Bakış

meşrulaştırmaya çalışıyor. Böylece özlemlerinin ve fiilî uygulamalarının Anayasa dışı niteliğini kendisi vurguluyor.

Bugünkü Anayasa düzeni, 12 Mart'tan sonra zorla üzerine giydirilen deli gömleğine rağmen, yine de burjuvazinin sömürüyü ve tahakkümü arttırma emelleriyle çelişmektedir. 12 Martçıların dahi «yeter» gördükleri anti-demokratik kısıtlamalar bugün burjuvazinin tahammül sınırlarını aşmaktadır. Çünkü ekonomide bunalım derinleştikçe sömürücülerle emekçiler arasındaki uzlaşmaz çelişki daha da şiddetlenmektedir.

Demokratik hak ve özgürlükleri korumak, daha ileri mevziler kazanmak için tüm demokrasi güçlerinin birlikte mücadelesini yükseltmek ve sonuç alıcı somut aşamalara vardırmak bunun için son derece önemlidir. Bu meyanda gericiliğin toz duman arasında dayatmaya çalıştığı yeni Anayasa değişikliklerine karşı çıkıp karanlık hevesleri boşa çıkarmak da gündemdeki önemli görevler arasındadır.

Ne Mutlu...

Baştarafı s. 4'de

ya burun kıvırmaya başlayan kişilerin heyecan duymadan izleyemeyecekleri, dört dörtlük bir yapıt.

Böyle bir yapıtı izlemeye olanak bulanlar, geri dönüp tiyatro dünyamıza bir bakmadan edebilirler mi? Olanak bulanlar diyorum. Çünkü biletler 150 liradan başlıyor.

İndirimli, kartlı izleyenler daha ucuz görebilir elbet. Ama daha düşük bir rakamın kurtarmadığına eminim. Taksim'de oynuyor. Gece yarısına doğru bitiyor. O saatten sonra eve dönmeyi göze alanlar, oyuna da gidiyorlar —ki tüm geceleri dolu. Evet, oyunu görebilenler, bugünün ülkemiz tiyatrosuna baktıklarında üzülmeden edememişlerdir sanırım. Ödenekli tiyatrolar keçiboynuzu gibi oyunlarla «halka tiyatro» götürüyorlar! Özel tiyatrolarda gülünçlü oyunlar önceliği alırken, dişini sıkıp da gerçek tiyatro yapmaya çalışanlar —işte böyle— salonsuzluk, olanaksızlık dertleriyle kıvrım kıvrım kıvranmakta. Sanatçılar bir o reklamda, bir bu filimde, şu dublajda... Para kazanıyor, geçim savaşı veriyorlar. Paris'te «Türk tiyatrosu yapıyorum» diyen Mehmet Ulusoy'a Fransız hükümeti kesenin ağzını geniş geniş açıyor, oyunlarını sahnelediği salon bir çok tiyatrocumuzu hasetten çatlatır gibi, Fransız Hükümetini temsil ediyor yarışmalarda...

Türkiye'de «Türk tiyatrosu yapmaya» kalkıştın mı, sürün sürünebildiğin kadar. Seks filimleri gösteren salonlarda yer ayarlayabilmek için kapı kapı dolaş.

Genco Erkal, Brecht görseydi gözleri yaşarırdı dedirtiyor insana. Özellikle sonradan olma yargıç Azdak'ta dengeli, Ulusoy'un tam istediği gibi, alabildiğince hareketli başarılı bir oyun veriyor. Fransız tiyatro dergilerine konu olan masklar ve dekor başlıbaşına iki önemli öge.

Demek Türkiye'de «iyi tiyatro» para da kazanır, insanı canlandırır da, izleyicileri toplar da. Demek, tiyatromuzun verileri, evrensel tiyatroya, bir büyük tiyatro ustasına yeni bir kan kazandıracak kadar zengin, coşkulu. Demek Türkiye'de tiyatro «ha» deyince kıpır kıpır kıpırdar, kitlelere seslenebilir. Türkiye'de tiyatro kökiü, zengin, canlı, yaşıyor...

Ne mutlu...

Katliamları düzenleyenin MHP Merkezi olduğunu

Baştarafı s. 3'de

lizmin ve işbirlikçilerinin desteklediği faşist hareket, demokratik hak ve özgürlükler için gerçek bir tehlikedir.

Cevap 3. Terörün ortadan kaldırılabilmesi için yegane çözüm yolu emekçi halkın işbaşına gelmesi, kendi iktidarını kurmasıdır. Bu sağlanmadıkça terör, hiç olmazsa bir tehlike olarak bu düzende varlığını korumaya devam edecektir.

Bu hedefe ulaşılmadan önce terörle başedilemez mi? Elbette edilir. Sizin de sorunuzdaki deyişle «anarşi» mevcut şartlarda pekala «kontrol altına» alınabilir. Milyonları bizar eden katliamlara, cinayetlere son verilebilir, kısacası zorbalık canavarı tümden ortadan kaldırılmasa bile onun dişleri tırnakları sökülerek zararsız hale getirilebilir.

Bu konuda neler yapılabilir?

Birincisi, zorbalığın en çok bizar ettiği emekçi yığınlar olduğuna göre, zorbalığa karşı en etkili mücadele geniş kitlelerin katkısıyla yürütülebilir. Zorbalığa karşı milyonlar seslerini yükseltti'ermiydi, saldırganlar kaçacak delik aramaya başlarlar. Bu dünyada ve ülkemizde her zaman böyle olmuştur. Son olarak İran'da olup bitenler bu dediğimizin çok çarpıcı bir örneğidir.

Oysa Türkiye'deki uygulama tam tersidir. Saldırganlık tırmandıkça kitlelerin sesini kısmak için her yola başvurulmakta, zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükler iyice kuşa çevrilmek istenmektedir. Bu doğrultuda olumsuz bir hayli adım atılmıştır. Kitleleri susturarak, onları hareketsiz ve etkisiz kılarak terörle başedileceğini sanmak arabayı atların önüne koşmaktır. Bir başka halk deyişiyle bu yol «köpekleri salıverip taşları bağlamaya» benzer. Ve demokratik hak ve özgürlüklerin kısılması yolunda terörle, «anarşi» ile başedilemeyeceğini, aksine tedhişin bu şekilde daha tırmanacağını son bir kaç yıllık uygulama açıkça kanıtlamıştır.

İkincisi, faşist terörün kaynağı ve şefleri bilinmektedir. Her şey delilli, ispatlı ortadadır. Mahkemelerde yargılanan, hüküm giymiş, koğuşturulan binlerce MHP'li ve ülkücü vardır. Yüzlerce MHP teşkilatının ve ülkücü kuruluş şubesinin adeta birer cephane deposu oldukları resmi kayıtlara geçmiştir. MHP şeflerinin zorbalığa sahip çıkan teşvik eden, dahası ölüm listesi düzenleyen eylemleri ve tavırları ortadadır. Sistemli ve planlı katliamları düzenleyenin MHP merkezi olduğunu tüm dünyada bilmeyen kalmamıştır. O halde konunun gerektirdiği hukuki işlemler yerine getirilmeli, MHP ve yandaşı örgütler kapatılmalı. MHP'nin ve diğerlerinin faşist elebaşıları yargı önüne çıkartılarak gereken cezalara çarptırılmalıdırlar.

Üçüncüsü, teröre çözüm olmadığı kesinlikle anlaşılan sıkıyönetime son verilmeli, her türlü antidemokratik kısıtlama ve uygulama girişimleri derhal durdurulmalıdır. Bunun yanısıra ülkemizde demokrasiyle bağdaşmayan pek çok mevzuat olduğu bilinen bir gerçektir. Bunları çeşitli parti sözcüleri defalarca dile getirmişler ve demokratik hak ve özgürlüklerin genişletileceğini vaadetmişlerdir. Ne ki yıllardır bu konuda en ufak bir adım dahi atılmamış, sözgelimi Türk Ceza Kanunu'nun 141, 142 ve 163. maddelerinin kaldırılacağı defalarca dile getirilmişken somut bir çalışma yapılmamıştır.

Bize göre halkın en acil talepleri olan aşağıdaki konular ele alınmadıkça «anarşi»ye karşı mücadele her zaman yetersiz kalacaktır.

- Ceza Kanunu'nun 141, 142 ve 163. maddelerinin kaldırılması,
- Referandumun yasallaşması,
- İşçi-memur ayrımı yapılmaksızın tüm çalışanlara grevli, toplusözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması,
- Genel grev ve dayanışma grevinin yasallaşması,
- Bütün siyasi hükümlü ve tutukluların serbest bırakılması, basın affı çıkartılması,
- Seçme yaşının 18'e, seçilme yaşının 21'e indirilmesi,
- Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun demokratikleştirilmesi,
- «Olağanüstü Durum» yasa tasarısının geri çekilmesi.

Yukardakiler Demokratik hak ve özgürlüklerin güvencesi alanında en başta ele alınması gereken konulardır. Bunların yanısıra daha pek çok zorunlu hak gündemdedir.

Ayrıca işkence, kıyım, sürgün, yayın toplama başta olmak üzere keyfi antidemokratik uygulamalar alabildiğine yoğun uygulanmaktadır. Ve bu uygulamalarda «anarşi»nin bir bölümünü oluşturmaktadır.

Dördüncüsü, körükörüne emperyalizme, özellikle ABD emperyalizmine bağımlılık politikasına son verilmelidir. Bu yapılmadıkça emperyalistlerin yığınlar içinde nifak saçan, halkları birbirine düşüren yıkıcı çalışmalarının engellenmesi mümkün olamaz. Özellikle ABD ile ikili anlaşmalar iptal edilmeli, NATO'dan çıkılmalı ve güvenlik örgütleri ABD'li ajanların tasallutundan kurtarılmalıdır.

Metalurji

TRT aracılığıyla Maden-İş'i ve üyelerini kamuoyunda yıpratmağa, güçsüz düşürmeye çalışmaktadır. İşçilerin ev adreslerine bildiriler yollamaktadır. İşçi sınıfının mücadelesini dağıtmak ve işçileri teslim almak için herşeyi, her yolu mübah saymaktadır.

Bütün bu girişimler başta metalurji işçileri olmak üzere işçi sınıfımızın mücadele gücünü daha da yükseltmekte, patronların ne tıynette yaratıklar olduklarını daha iyi anlamalarına olanak vermektedir. İşçi sınıfımız bu mücadele içinde siyasi hedefin ne denli önemli ve canalıcı olduğunu yaşayarak görmektedirler. Kurtuluşun sosyalizmde olduğunu kavrıyorlar.

Tekelci sermaye ve onun iktidarı ise sıkıştıkça en demokratik haklarımıza karşı saldırıyor. Grevleri ertelemekle, yasadışı uygulamalarla, devlet terörünü tırmandırmakla işçi sınıfının ve emekçi halkın yükselen muhalefetini bastırabileceğini sanıyor. Çağdışı, insanlıkdışı yolları çözüm diye emekçilere dayatmaya çabalıyor.

Metalurji işçileri ve onların ileri sendikal örgütü Maden-İş, tekelci sermayeye karşı sürdürdüğü mücadelede yalnız değildir. Bütün demokrasi güçleri ve onların örgütleri grevci işçilerin yanındadır. Bütün örgütler, grev alanlarında grevcilerle omuz omuzadırlar. Dayanışma içindedirler.

Önümüzdeki görev, bu dayanışmayı merkezi bir işleyişe kavuşturmak ve grevci işçilere en geniş ve en etkin maddi desteği sağlamaktır. Demokrasi güçlerinin merkezi bir işleyişle sağlayacakları maddi destek, metalurji, tekstil ve diğer işkollarındaki grevci işçi kardeşlerimizin çarpışma gücünü çok daha ileri boyutlara vardıracaktır. Bütün demokrasi güçleri bu amaçla seferber olmalıdır, olacaktır.

Bugün git,

Baştarafı s. 1'de

Kapı kapı sadaka dilenmeyi meslek edinmiş olan Türkiye egemen sınıfları üzerinde soğuk bir duş etkisi bırakan ve burjuva basınında «skandal» olarak nitelenen bu erteleme kararı karşısında Süleyman Demirel her zamanki pişkinliğiyle «Erteleme tamamen tekniktir, o kadar mühim değildir,» dedi.

Emperyalist ülkeler ne istiyor? Bir kere onlar Türkiye'nin dipsiz kuyu niteliğini görüyorlar. Yarın ödeneceğine inanmadıkları yeni borçlar vermeyi istemiyorlar. Çözüm olarak da Türkiye'nin ithalâtını alabildiğine kısmasını istiyorlar. Yani sanayi dışa bağımlı olduğuna göre üretimin düşürülmesini talep ediyorlar. Bu da emekçilerin geniş yığınların mallara olan taleplerinin düşürülmesiyle sağlanabilir. Yani kitlelerin satın alma gücü çok büyük ölçülerde azaltılmalıdır. İş burada hemen siyasal veçhesini de kazanıyor. Çünkü kitleler böylesi bir gelişmeye karşı direnecekler, lokmalarını daha da küçültmek istemeyeceklerdir. Bunun da çaresi özgürlükleri kısmak, polis devletine gitmek, o da olmadıysa faşizme sarılmak. Türkiye'nin işbirlikçi burjuvazisi de bir yandan 'acaba bir şeyler koparabilir miyim' diye uğraşırken, bir yandan da özgürlükleri ortadan kaldırmak için kolları sıvamış vaziyette.

Çukurova Holding Catarpıllar'da grev var!..

● **MESS'e bağlı işyerlerinde grevler yayılıyor. MESS patronları, işçileri «uzlaşmaz» olmakla suçlarken, kendilerinin, işçi isteklerinin, işçi isteklerini asla kabul etmiyeceklerini, fabrikalarını kapatıp işçileri sokağa dökeceklerini de pervasızca itiraf ediyorlar.**

● **Caterpıllar işçileri MESS'in kudurmuş patronlarına mesaj gönderiyorlar: «Siz vermeseniz de biz kendi haklarımızı söke söke alacağız.»**

Azgın patronların azgın örgütü MESS işçi haklarını kabul etmemekte direttiyor. İşçilere «siz çalışacaksınız, aç kalacaksınız, biz kazanacağız, keselerimizi dolduracağız» diyor, başka bir şey demiyorlar.

Bu söze işçinin verilecek cevabı vardır: GREV!

Boşuna değil. MESS'e bağlı işyerlerinde grevler hızla yaygınlaşıyor. Maden-İş işçileri bir bir greve çıkıyorlar. Başka işkollarında da grevler var. Grevler hızla yaygınlaşıyor. İşçi sınıfını açlığa mahkûm etmek isteyen patronlar şimdi kendileri greve mahkûm oluyorlar.

MESS'in «temel direklerinden» en azılı düşmanı patronlardan müteşekkil Çukurova Holding'e bağlı işyerlerinde de grevler gelişiyor. Son olarak bu holdingin Diyarbakır'daki işyeri Catarpiller de işçiler greve başladılar.

Grevci işçiler, işverenin uzlaşmaya yanaşmadığını, kendilerini teslim almak için çalıştığını belirttiler. Patronların, stoklarına, sermayelerine, zaten fazlasıyla şişmiş olan keselerine ve, arkalarına aldıkları Demirel iktidarına güvendiklerini belirten Catarpillar işçileri, «patronların unutkan olduklarını» da sözlerine ekliyorlar. İşçiler kararlı ve azimli. Haklarını söke söke alacaklarını vurguluyorlar. Grevlerinin, işçi sınıfının büyüyen direnişinin ve mücadele azminin bir parçası olduğunu dile getiriyorlar. İşçi sınıfının gücünün ergeç üstün geleceğine dair inançlarını yüksek sesle haykırıyorlar.

Catarpillar'ın grevci işçileri Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Diyarbakır il yöneticileri topluca ziyaret ettiler ve TSİP'in dayanışma mesajını ilettiler.

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

Cesaret!

Televizyonda reklam oldukça pahalı. Saniyesi için bilmem kaç bin lira gerekli. Bunu bilen AP'li bakanlar, reklam parasından kurtulmak için, «basın toplantısı» adı altında TV'ye çıkıyorlar. Reklamlarını yapıyor ve para ödemeksizin çekip gidiyorlar.

Bu işi de çoğunlukla bir kukla oyunu biçiminde yapıyorlar. Milletçe kukla oyunlarına olan merakımızı bildikleri için bu yola başvuruyorlar. Önce, bakana kimlerin hangi soruları soracağı saptanıyor. Bakan da vereceği cevapları önceden hazırlıyor. Sonra da çıkıp TV'de ezberledikleri rollerini oynuyorlar.

Ancak, kukla oyununa alet edilen konular her zaman «gayri ciddi» konular değil. Hatta hiç değil. Halkımızın hayati sorunlarını bile alaya alıyorlar. Yani her şeyi kukla oyunu düzeyine indirmeye hazır bir halleri var.

Oldukça cüretli olduklarını da itiraf etmeliyiz. Geçen hafta gördük. Gazeteci kılığında birisi, bakana şunu soruyor: «Halka karşı çok cesur tedbirler alıp büyük zamlar yaptınız. Şimdi aynı cesaretle işçilerin üzerine de yürüyecek misiniz?»!

Ne demek işçilere karşı cesur davranmak? Gazeteci kılığındaki kukla oyunu o kadar sulandırıyor ki, milyonlarca seyircinin önünde bakanı zor duruma sokuyor. Böyle konular milletin önünde açık edilmez ki!

Nitekim bakan, anladığı halde anlamamazlıktan geliyor. «Anlamadım» diyor. Halbuki gayet iyi anlamıştır. Ücretleri dondurmak, memur maaşlarını sabit tutmak, köylüye verilecek taban fiyatlarını kısıtlamak «cesaret» isteyen bir iştir ve gazeteci kılığına sokulmuş kuklanın aradığı cesaret de bu cesarettir.

Demirel iktidarı ve tekeller ortaklığı bu cesareti gösterebilecek mi?

Bize göre bu cesareti gösterebilecek. Nitekim göstermeye başlamış bile. Maden-İş, Tekstil ve Hava-İş Sendikasına bağlı işçiler grevdeler. Niçin grevdeler? Bir kaç kuruş daha fazla ücret istedikleri, ama bu istekleri kabul edilmediği için grevdeler. Yasalara göre iktidar, bu tür grevlere topla-tüfekle saldıramıyor. Bunun için, grevleri, saldırabileceği türden grevler olarak göstermeye çalışıyor. Bunlar «ideolojik grevdir» diyor. Nasıl yani ideolojik grev?! İşçilerin verecekleri ev kirası var. Bakkal, kasap, fırıncı borçları var. İlâç, giyecek, yakacak giderleri var. Bütün bunlar piyasada ateş pahası. Satınalmak gerek ve satın alabilmek için yeterli para gerek. İdeoloji ile bütün bunları satın almak mümkün değil. O halde grevlerin amacı ideolojik değil.

İktidarın ve tekellerin işçi grevlerine «ideolojik» sıfatını takması bir bakıma şu amaç içindir: İşçiler grevlerde, işverenle kendilerinin farklı sınıflardan olduklarını öğreniyorlar. Öğrenince de, çıkarlarının farklı olduğunu, bunun sürekli bir uzlaşmazlık anlamına geldiğini kavrıyorlar. O halde iktidarı ve işverenleri korkutan, ekonomik amaçlı grevlerin bile, sonuç itibariyle işçilerin bilincini yükseltmesi, onların ideolojilerini güçlendirmesidir.

Bunun önü alınamaz ki. İşçiler bunu sadece grevde değil, her yerde öğreniyorlar. Makinaya kolunu kaptırdığı zaman öğreniyor. İşten atıldığı zaman öğreniyor. Çalıştıkça yoksullaştığını, ama çalıştıkça işverenin zenginleştiğini gördükçe öğreniyor...

Bakan, gazeteci kılığındaki adamın «işçilere karşı cesur olacak mısınız?» sorusuna cevap olarak «akıllı bir ücret politikası izleyeceğiz» türünden cevap veriyor. Onlara göre şu sıra akıllı olmak, IMF'nin emirlerine uymak, mümkün olduğunca işçiden ve emekçiden alıp patrona vermek demektir. Böylece bakan «akıllı» olduklarını göstermek istiyor. Bu «cesur» olduklarının veya olacaklarının da ifadesidir!

Ve konuşma şöyle bitiyor:

Bakan, «Bütün bunları ifade etmeme fırsat verdiği için gazeteci arkadaşıma teşekkürlerimi sunarım.»

Gazeteci, «Estağfurullah efendim, vazifemiz»!

Antakya'da sıkıyönetim altında faşistler saldırılarını arttırıyor

● **Mezhep istismarı ile Antakya'da tutunmaya çalışan MHP ve komandoları, Demirel iktidarının himayesinde saldırılarını sürdürüyorlar. Kolluk kuvvetleri faşist saldırganlara destek oluyor, onların elinin yetişmediği eylemleri halkın güvenliğinden sorumlu «görevliler» gerçekleştiriyor. Ortaokul öğrencileri gruplar halinde işkenceden geçiriliyor.**

Antakya'da sıkıyönetim getirtmek için vargücüleriyle çalışanlar, şimdi sıkıyönetimin semsiyesi altında cinayetlerini, baskı ve terörlerini yükseltiyorlar. Uygulamalar halkın sabrını taşıracak düzeye çoktan ulaştı.

Faşistler sıkıyönetimde görevli bazı kişilerle açıktan ortak faaliyet yürütebilmektedirler. Aralarında oluşturdukları ihbar ekipleriyle, ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin bile adlarını listeler halinde sıkıyönetime vermektedirler.

Sıkıyönetimin uygulaması o düzeye varmıştır ki, faşistlerin ihbarlarını esas alan kolluk kuvvetleri, Affan Mahallesindeki okullarda okuyan çocukları «anarşist» diye alıp götürmekte, bir daha da serbest bırakmamaktadırlar. Sıkıyönetimin tutukladığı çocuklardan hiç bir haber alınmıyor.

Çocukları tutuklanan, alıp götürülen öğrenci velileri, çocuklarının akıbetlerini endişeyle araştırmaktadırlar. Sıkıyönetim komutanlığına başvuran veliler «oğlunuzu Adana'ya gönderdik» cevabını alıyorlar. Adana'ya gidenleri de, «oğlunuz burada değil» cevabını alarak geri dönüyorlar.

Antakya halkı bu uygulama karşısında dehşete düşmüştür. Çocuk yaştaki öğrencileri MHP il yönetiminin ihbarı üzerine, alıp götürmek, serbest bırakmamak, akıbetlerini de saklamak... Halk bunu anlamıyor. Bu uygulamaya Hitler Almanya'sında bile rastlanamıyacağını dile getiriyor.

Kim olursa olsun. Bu uygulamadan sorumlu ise, hesabını vereceğini de bilmelidir.

TSİP Manavgat ve Korkuteli İlçe Başkanları gözaltına alındılar

● **Sosyalistlerin siyasi çalışmalarına tahammül edemiyen kolluk kuvvetleri, ülkenin her yerinde olduğu gibi, Antalya ve ilçelerinde de keyfi uygulamalarını sürdürüyor.**

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Manavgat ilçe örgütü başkanı Mehmet Hayıt ve Korkuteli ilçe başkanı Mustafa Yapıcı, polis tarafından gözaltına alındılar. Polis gerekçe olarak, parti örgütlerinin «izinsiz» bildiri dağıtmalarını gösterdi.

Partilerin siyasi çalışmasının «izne tabi olmadığını» polis de bilmektedir ama Demirel iktidarının emrindedir. Siyasi çalışmanın baskı yoluyla engellenmesi, bu iktidarın halkımıza karşı yeni yeni tuzaklar hazırladığının göstergesidir.

Gözaltına alınıp serbest bırakılan, ertesi günü yeniden gözaltına alınan TSİP Korkuteli ilçe başkanı Mustafa Yapıcı ve Manavgat ilçe başkanı Mehmet Hayıt yaptıkları açıklamada «Baskıların giderek arttığını, ne ilk ve ne de son olacağını» belirttiler ve «Tekellerden ve onların gerici siyasi iktidarından lutuf beklemiyoruz. Halkımızın mücadelesi baskılarla durmayacak, tersine bilenerek yükselecektir.» diyerek polisin keyfi uygulamasını kınadılar.

Patronun eli kırbaçlı bekçileri: Sarı sendikacılar

Gaziantep Ünaldı Mahallesinde Kurulu Güneydoğu İplik fabrikasında patron yanlısı sendika temsilcileri kadın ve çocuk işçileri dövüyorlar.

200 işçinin çalıştığı Güneydoğu iplik fabrikası işçileri yıllardır sarı Teksif sendikasının sultası altında eziliyorlar. Sendikanın atadığı temsilciler, patrondan daha patroncu kesilerek işçiler üzerinde baskı ve zulüm uygulamaktadırlar. Hakkını aramak isteyen işçileri işverene ihbar ederek işten attırmaktadırlar.

İşyerinde çalışan işçiler sendikanın yaptıklarını anlattılar. Teksif sendikası işyeri temsilcisi Mustafa, 15 yaşındaki kız işçiyi «neden çok tuvalete gidiyorsun» diyerek dövmüştür. Çocuk yaştaki işçinin ağzından burnundan kan gelmiştir. Temsilcinin asıl görevi işçilerin hak ve çıkarlarını savunmak iken, patronun çıkarlarını savunmakta, savunmasız olan genç kız ve çocuk işçileri küfür ve dayakla sindirmeye çalışmaktadır.

Ancak bu böyle devam etmeyecek, sarı Teksif sendikasının işçi düşmanı yüzü görünmüştür. İşçiler birleşip sarı Teksif'e gereken dersi vereceklerdir.

G. Antep Gerçek Muhabiri

PTT Şantiye işçileri güç durumda

Demirel hükümetinin işbaşına gelmesiyle hayat işçiler ve emekçiler için çekilmez olmuş, emekçiler kemerlerinde yeni 2 delik birden açmak zorunda bıraktırılmışlardır. Günümüzde başımızı sokacağımız bir evin kirasının en düşük fiyatla 4-5 bin lira olduğunu düşünüp, bunu Samsun PTT işçilerinin aldığı 3200 TL ile karşılaştırdığımızda, bir avuç işverenin sömürüyü ne kadar azdırdıklarının derecesini açıkça görüyoruz.

Muhabirimiz PTT işçileriyle sohbet etti.

Gerçek: Kaç yıldan beri bu işte çalışıyorsunuz? Ne kadar ücret alıyorsunuz?

Ömer: 1959'dan beri bu işte çalışıyorum. Halen kadrosuzum. İşveren istediğinde işten çıkarabilir. Elime ayda 3200 TL. geçiyor, bu parayla geçinmek olanaksız, bırak geçinmeyi, masraf olmasın diye evden dışarı bile çıkamıyoruz.

Gerçek: Kirada mı oturuyorsunuz, ne kadar kira veriyorsunuz?

Ramazan: Tek başımıza kirayı ödeyebilecek gücümüz olmadığından, 10 kisilik gruplar halinde sağlığa elverişli olmayan konutlarda oturuyoruz. Çorbadan başka yemek yüzü gördüğümüz yok.

Gerçek: Çalıştığınız süre içinde iş kazası oldu mu?

Hüseyin: Evet oldu. Bir keresinde İlyas arkadaşımız, direkten düştü, uzun müddet hastanede yattı. Daha sonra faşistler tarafından kurşunlanarak yaralandı. Yaralanan arkadaşımızın hiçbirine işveren tazminat ödemedi, kazaya neden olarak da arkadaşlarımızın dikkatsiz olduğu ileri sürüldü

Gerçek: Sendikalı mısınız? Hiç toplu sözleşme yaptınız mı?

Muharrem: 4.2.1979 günü DİSK'e bağlı yeni Haber-İş Sendikasına üye olduk. İş kolunda yetki bizim sendikada. İşvereni 2 defa toplu sözleşme görüşmelerine çağırdığımız halde gelmediler.

Gerçek: Asgari ücret dışında ikramiye, çocuk parası, yakacak zammı, elbise parası alıyor musunuz?

Ali: Evet ama, ne fayda seneden seneye 2500 TL elbise parası, 1180 TL yakacak parası, kimi arkadaşlarımız işyerinden köye gidip gelmek zorunda. Verdikleri yol parası cepten gidiyor. Bazan aylarca evden uzakta yaz kış demeden soğukta, yağmurda, yetersiz çadırlarda barınmak zorunda kalıyoruz, bu yüzden birçok arkadaşımız da hasta oldu.

Gerçek: Taleplerinizi sıralayabilir misiniz?

Ahmet: Tabi!...

— Elimize net en düşük 15.000 TL geçmeli.

Hüseyin: Ucuz ve kullanışlı konut sağlanmalı.

— Tüm arkadaşlarımız kadrolu olmalı.

Ömer: Çocuk parası, elbise paraları, ikramiyeler arttırılmalı, daha sıkça verilmeli.

— İş kazasına uğrayan arkadaşlara tazminat ödenmeli,

— Işveren bizleri noyıatça kullanmaktan vazgeçmeli, uygarca davranmalıdır.

— Senede en az bir kez yol harcırahı almalıyız.

Gerçek: Söyleyecek başka şeyleriniz var mı?

Hüseyin: Evet, haklarımızı sonuna kadar savunup söke söke almak kararındayız. Çünkü kaybedecek hiç bir şeyimiz yok, örgütlü mücadelenin gücüne inanıyoruz.

TSİP Adana ve Gaziantep merkez ilçe kongreleri yapıldı

22 Mart Cumartesi günü Adana'da, 23 Mart Pazar günü ise Gaziantep'te TSİP merkez ilçe kongreleri yapıldı.

Her ikisi de kalabalık izleyici topluluklarının önünde yapılan kongrelere TSİP MYK üyesi Ali Kar katılarak birer konuşma yaptı.

Ali Kar, yaptığı konuşmalarda, emperyalizmin bölgemiz üzerindeki hesaplarına değinerek, demokrasiyi giderek daha büyük boyutlarda tehdit eden faşist tehlikeye karşı, tüm demokrasi güçlerinin birliğinin aciliyeti ve önemi üzerinde durdu. Ali Kar, en yakıcı sorunun en geniş anti-faşist cephenin behemahal inşa edilmesi olduğunu sözlerine ekledi.

Kongrelerde, koro, folklor ve tiyatro gösterileri de ilgiyle izlendi.

TSİP Gaziantep merkez ilçe kongresini izleyenlerden bir grup...

kıssadan hisse!..

H.ELSAN

